

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemajo mesečno . . 1.80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 20 v
 za dva- in večkrat . . . 15.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna petstvarsta po 40 vln.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne deluje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Pod goriškim solncem.

Goriško, februarja 1916.

Vzrastel sem takorekoč ob gromenju topov, bil priča vseh štirih krvavih laških brezplodnih ofenziv, ko je bilo kot da je peklo odprlo svoja žrela, ko so grmeli topovi kot da se posipajo naše gore. Tedaj, ko se je svet čudil junaštvu naših junakov, predvsem sinov našega juga, Hrvatov in Slovencev, ki so umirali in zmagovali, a se ne umaknili niti za ped, branec na s krvjo namočenih zemlji ob Soči sebi svoje domove pod okriljem močnega Avstrije, vladane od slavni Habsburžanov. In vendar mi je srce drhtelo nemira, ko sem se zopet vračal na svoj dom. Odnavdal sem se bojnih prizorov, tam v zaledju, kjer še ne vedo, kaj pomeni biti vsaki dan pod gromenjem topov, izpostavljenim zračnim napadom sovražnika, z bojno jurnijo v srcu, da bo treba dan na dan zapustiti svoj dom in nastopiti žalostno in trpljenja polno pot v barake, — zaupajoč samo v ognju preizkušenemu junaštvu branilcev domovine ob Soči pod močnim varstvom Marije Device na Sv. Gori.

In noč je bila tako čudovito lepa, nebo posejano z zvezdami, slemena in ravan kopajoč se v bajni mesečini. Težki poštni avtomobil je brzel naprej, motor je ječal in ropotal, moteč tišino mesečine polne noči. Ne, ne, tu pa tam je prodrlo sanje noči in ropotanje motorja popevka, tam ena, na drugi strani druga in tretja. — Mimo nas je šla monotona pesem sinov nizav med Donavo in Tiso, pesem kot udarjanje okovanih težkih stopinj na granitni tlak in vendar kot veliko napol izraženo hrepenenje puste. Eljen a haza — živela domovina — — — In tam na drugi strani večno otožna pesem Dalmatincev, Bošnjakov, kot neutešljiva bol, plač bosanskih šum, hercegovskih in dalmatinskih krši. Avtomobil beži, beži, a v srcih nam zapušča ta pesem bolest, a njen svinčen refren nam zveni v ušesih — »a ja moram odlaziti — za svobodu i za dom« — — — In tam tretja, glej ali ni to pesem naših ljudi, naših slovenskih sinov, »pesem vetra in vej in trave in solca na travi, ki gre kot en vrisk, a zopet mehka, sanjava in polna hrepenenja po nečem neznanem, kot cela slovenska domovina! In fant, ki jo poje, pozabi na teški nahrbtnik, na utrujene noge in njegove misli romajo in sanjajo o rožmarinu in nageljnu rudečem.

Avtomobil brzi mimo nekdanjih francoskih šanc proti Vipavski dolini. Mimo nas se zasvetijo tu pa tam bajneti vojakov v stražnicah! A v kotu avtomobila se je razvnel pogovor. Zagoreli obrazi voja-

kov-domačinov, ki prihajajo od severnega bojišča tam od besarabske meje po devetnajstih mesecih na dopust na južno bojišče, da vidijo po dolgem času zopet svoj dom, svoje drage, se razvnamejo. Eh kaj pismo, pismo, to ni nič. — In njihova srca so polna radosti, veselja, tupatam pomešanega s skrbjo. In misli sanjajo, sanjajo o spominih »Starega Slovenca«, ki je tu nekako pred dobrimi sto leti branil v zakopih pod Razdrtem državo pred silnim valom Napoleonovih vojsk. Oj »Stari Slovenec iz zakopov pod Razdrtem«, tvoji spomini so sedaj več ali manj zabrisani pred novimi junaštvu naših ljudi, ki proizvajajo čudesa, junaške čine na vseh bojiščih Evrope, o katerih ni niti sanjal »Stari Slovenec« pred sto leti. — »Pa so možje, kot da se ne niso rodili iz matere, kot da goram se iz bokov izvili so, morajo v svet — — — pa so srca tiha in močna, njihov ponos je brez besed.« —

Ej sanje, sanjal Avtomobil beži, beži po Vipavski dolini do svoje zadnje postaje. Izstopimo! Glej tam od Gorice ti udarja na uho grom topov, ritmično in po taktu in njihova jeklena pesem se razliva čez celo z mesečino posejano dolino. Kot nekda, samo človeku se zdi, da se je naša zemlja vsem tem zvokom že privadila. In dalje greš proti fronti. Straže te ustavljajo, izkazati se moraš s prehodnim listom. Vsi narodi, vsa mnogoštevila plemena nerazdružljive in nerazdružne močnega Avstrije so tu zastopana. Vsa ljudstva in vsi jeziki so se združili, da branijo Avstrijo pred našimi bivšimi zavezniki in dokažejo njim in drugim sovražnikom monarhije svojo neomahljivo zvestobo do dinastije Habsburg. Glej tam kapelica lurske Matere Božje. Lučka brli pred kipom. In vojak iz daljnega Podolja, prideljen straži, kleči pred kapelico in porabi svoj prosti čas, da se priporoči nji Kraljici Kraljic in ji izroči vse svoje težnje, najskrivnejše svojega srca in prosi varstva sebi in domačinom.

— Na domačih tleh pod goriškim solncem! Oj to naše solnce, ti naši krasni pomladanski dnevi kot mladost sama! In tam ob desnem bregu Soče čepi, nikdar zemlje siti zavratni tujci, da nam ugrabijo našo mladost, da nam odrgrajo naše goriško solnce, našo zemljo in jo priklopijo »zedinjeni Italiji«. O ne, prijatelji, »le case, le nostre son fate per noi« — naši domovi so zgrajeni za nas! In naši ljudje na Goriškem so prepričani sedaj še bolj kot prej kedaj, da ne bodo Italijani nikdar gospodarili po naši zemlji, da je ne dobe nikdar naše lepe solnčne Goriške. In naši branilci ob Soči, junaki od najvišjega do najmanjšega, verujejo sveto v to, da ne prodro Italijani nikdar našega jeklenega jezga, v katerega butajo že devet mesecev! In zdi

se jim to samoobsebi umevno, da se ne umaknejo niti za ped. In prišel bo zopet oni dan, ko ne bodo več gromeli topovi nad našo lepo, svobodno, solnčno Goriško in bo sovražnik, vržen daleč nazaj z bridkostjo premišljeval svoj neopravičeni pohlep. —

Izpod Sv. Gore.

Goriško, marca 1916.

Iz fronte.

»C'era l'ora, che volge il desio a naviganti...« Večerilo se je. Oddolžiti se je bilo treba, kakor doslej vsak dan, odkar je počela vojska, in položiti na oltar skupno pravno molitev za spas domovine, cesarja in naroda... Šel sem. Po trtnih nasadih v mojem vrtu je raztrošen gnoj, ki čaka lepih dni, da ga zagrebejo v mater zemljo. Pomlad je namreč prišla v dežel, a je zaplakala, ko je videla samo bolna in tužna srca in plače venomer še — danes, dasi smo že v sušcu. Delati ni mogoče, a delavcev nam ne manjka, hvala Bogu in previdnosti vojaških oblasti. Pognojili bomo pa tako, da moj vrt še nikdar preje in nikdar več kasneje ne bo tako gnojen!...

Stopil sem iz vrta. Na oglu ulice, pri hiši č. g. ranomašnika, naletim na dve ženi v najboljših letih. Nikdar ju še nisem videl skupaj, tudi nimata navade pohajati in postajati po ulicah, osobito ne zvečer. A danes sta prišli slučajno skupaj in postali sta sorodni duši, da si pogledata v oči in v ranjeno srce in potolažita z enako bolestjo... Prve mož je zakopan v Miszczolcu na Ogrskem, a druge v Dutovljah na Krasu! Oba moža sta bila plemenita pred Bogom in ljudmi, čestita celi družini. Eden je ostavil ženi pet sirot, drugi tri. Vdovi junaško nosita svoj težki križ. V otrocih gojita spomin in ljubezen na junaška očeta in skoro vsak teden vidimo tiste malčke pri visoki obhajilni mizi s t a t i in stoječ — so še tako majhni... — prejemati sv. obhajilo za pokojnega ateja...

Eni teh dveh se je primerilo lansko leto nekaj podobnega, kakor znanemu g. dr...

Ko je zvesta žena, ki ljubi svojega moža do groba in še čez... razumela, kaj se prav za prav od nje pričakuje... se je zavzela in nepretrgoma poudarjala: o—ne, o—ne, tega pa nikdar ne, rajši »štrika« za vrat! — Zato pa revno in skromno živi, nima vina, nima ne kile kaše, nima kronice, a ima v srcu svojem tolažbo v zvesti ljubezni do junaškega moža, sama nič manj čestita junakinja!... Pozdravim ju in grem dalje po hodniku kraj ulice, ki je bil poln

vojakov. Momci, ajmo moliti! — Ne moremo danes, imamo Vergatterung! — Bilo je v istini prav malo ljudi v cerkvi. Na civile se več ne zanašam, kar se tiče blagoslova. Eni so se že naveličali, drugi imajo veliko dela in mladi varhi doma morajo na večer imeti starejše varihe, a mnogim, se zdi, so razmere v fronti prav dobro došle in si ne žele premembe! Čemu torej moliti? V miru niso mogli ne bresti ne plavati, a zdaj so si pomagali na noge. Vsi, prav vsi pri hiši so v delu! Dekliči se lepo oblačijo, mamica dobro kuhajo, očka imajo za pipo in pijačo, prav dobro jim gre. Zato pa... kaj bi gospod, ki vedno in vedno prigajajo k molitvi za zmagoslavni konec! — Tako pa sem čakal, da bi se kaj več ljudi zbralo in šel pred cerkev. Na nasprotni strani par mladih gospodov, ki so čakali menaže, dalje gori gruča vojakov prostakov pred krčmo, a trg sicer prazen...

Pa prideta dve punčki kakih 17 let. Ena prazna, druga z loncem v roki, menda sta šli po ostanke... Sklepal sem, da nista domačinki... Šli sta tik vojakov in tako zamisljeno-počasi, kakor da sta pričakovali nekaj velikega... Veliko se je opravljal zadnji čas po naši vasi neki dve punčki, ki sta baje na prodaj za denar in zato sem bil nehoti radoveden, kako se bosta vedli tile dve!

Reči moram: vojaki so bili dostojni in smešni sta se jima zdeli punčki v preprostem vedenju. Ker jih je prva gruča prezrla, sta pokukali skozi okno v dvorano menaže; ker tam ni bilo nič, sta se zelo počasi mizali skozi gručo prostakov, postali nekoliko na portonu, a tudi tam ni bilo nič, le smeh in krohot prostakov...

Vojaki so me zagledali in vprašaje zrlji, kaj sodim jaz o takih prepriprostih punčkah v fronti in zardel sem... moja duša je zaplakala in tožila na glas: vlačušivo, vlačugarstvo je prišlo k nam, samo to ne vemo od kod! Ali sta bili iz P.? Menda ne, kar pet tamošnjih klativitežkih punic je javna oblast po odgonu poslala iz V. D. v barake. Bile so baje dragocene te punice! Opozarjamo č. dušne pastirje v barakah, naj pazijo zlasti na mlajše ženstvo, ki naknadno prihaja...

Ali so bile iz št.? Te si ne pustijo prav nič očitati in te dni sta dve iz št. za svojo čast nastopili v neki okoliški hiši kar s pestjo proti domači gospodinj, ki jima je baje očitala, da je sumljivo, če deklici sami ostanejo v izpraznjeni vasi. Gospodinja je bila ranjena na glavi in je morala iskati pomoči na postaji rdečega križa. Ne vemo torej, odkod sta bili one dve prostaki deklici, ki nam in vojakom nista dopadli, a res je, da je neka deklica iz evakuirane vasi... povzročila s svojim porodom, s ko-

LISTEK.

Pravljica o Soči.

V Monakovu je te dni izšla knjiga Antona pl. Mailly »Mythen, Sagen, Märchen von alten Grenzland am Isonzo« (Bajke, pripovedke, pravljice iz stare krajine ob Soči). Z ozirom na to delo piše dunajski »Zeit«:

Divjeromantično soško dolino, ki je že dolge mesece pozorišče najkrvavejših in najljutejših bojov, preveva čudno globoka narodna poezija in staropodedovana ljudska vera. Tu najdeš bajke, pripovedke in legende slovenskega naroda, Slovencev, ki imajo v svojem značaju, kakor večina slovanskih plemen, močno razvito mistično-sentimentalno potezo, se oklepajo svoje rodne grude, in se drže tradicij svojih očetov v šegi in navadi.

Starodavnost ljudske vere se uveljavlja zlasti v takoiimenovanem praznovanju. »Kmet,« tako poroča pisatelj, »se boji coprnice, ki morejo škoditi otrokom in živalim. Bojé se soških povodnih duhov in čez stari kanalski most ponoči ni dobro iti. Na tem mostu da je neki mlinar dobil stavo s hudičem.«

Mnogo prikazni iz germanske mitologije igra pri Slovanih isto vlogo kot dobri in hudi duhovi in strahovi na potu človeške usode. Najbolj znane mitološke pri-

kazni so pač rojenice in sorodne jim vile ali šembiļe, ki so v največji meri razširjene v ljudski veri vseh slovanskih plemen.

Rojenice so boginje usode. Opisujejo se kot tri sestre v belih oblaci, ki držeč goreče sveče v rokah, stoje pri rojstvu otroka ob njegovi zibelki in napovedo pot njegovemu življenju. Noben človek ne more tega izbrisati. Goreče sveče pomenjajo življenja luč, človeško dušo. Zibelka igra pri Slovanih izredno veliko vlogo. Slovani verujejo, da blodiijo duše pred krstom umrlih otrok po svetu. V zraku je mnogo-krat slišati njihov jok.

Vera v vile, te kraške rojenice, je pri Slovanih zelo razširjena. Vile se prikazujejo zdaj kot beli oblaki, zdaj kot rosa, zdaj kot gromovni oblak ter se smatrajo, kakor je že predstava, za dobra ali zla bitja. Svoje bivališče imajo na vrhovih gora, kjer plešejo svoje plese zavite v dolga vela. To so »Walküre« Slovanov. Veliko jam in votlin se imenuje po vilah — »Vilenica«.

Slovenci pojó o lepi Vidi, katero je zamorec odpeljal na Špansko ter žaluje sedaj po svoji ljubezni. Vida je večno krog blo-deča boginja lune, od morja do morja gre njena pot, od dežele do dežele. Nikdar in nikjer ne najde miru in svojo otožnost izliva v žalostinkah. V jasnih nočeh stoji na altanu mavriške palače ter joče v svoji boli. Slovani uprav obožujejo to mitično prikazen.

Pripovedka, ki nosi nezmotljivi mitološki pečat, je pri Slovencih v časti ohranjena pripovedka o Zlatorogu, belem divjem kozlu z zlatimi rogovi, čegar domovje so triglavski ledeniki. Pesnik Rudolf Baumbach, ki je nekaj let živel v Gorici, kakor tudi Evgen grof Aichelburg, sta pripovedko pesniško izrabila. Kakor izhaja iz pripovedke, gre tu za zlitino celega kroga bajk in pripovedk. Ako Zlatoroga rani kroglja, potem vzklije iz njegovega potu, kjer pade na tla, čudežna triglavska roža, ki ranjeno božansko žival takoj ozdravi. Lovce preganjajo moči, varovanci Zlatorogovi. Mitična pripovedka pa poroča dalje, da so na gori Bogatin v krnskem pogorju, vzhodno od Kobarida, zakopani veliki zakladi, katerih bi se na 700 vozov ne moglo spraviti v dolino. Samo tisti, ki bi ubil Zlatoroga, bi se mogel upati na nevarno iskanje. Nekoč je bil Zlatorog težko ranjen, a triglavska roža ga je ozdravila. V svojem besu je uničil lepi vrt rojenic, boginj usode, na Triglavu. Čez 700 let pa bo na golem vrhu gore zrasla mogočna jelka: iz njenega lesa se bo iztesala zibelka in otrok, ki bo ležal v nji, bo mogel dvigniti zaklad na Bogatinu...

Približno uro hoda od Tolmina se dviga v divjeromantični planinski pokrajini ob reki Tolminki gora, na kateri se nahajajo razvaline gradu tolminskih grofov. Na strmih pobočju je votlina, ki jo je bojda obiskal Dante. Ozirajoč se iz nje po slikovitem, divjem gorskem svetu, je prejel na-

vdih za svojo »Divina Commedia«. V narodu živita dve verziji o tem. Ena poroča o gorski pripovedki, zvezani z Dantejevo osebo, druga pa pripoveduje o nekem »svetem Danteju«, ki naj bi bil prebival v tej votlini. Opat Bianchi je v svoji l. 1844. izišli knjižici »Del preteso soggiorno di Dante in Udine et in Tolmino« z dokazili dokazal, da pesnik nikdar ni bil v Tolminu. Narodna vera pripoveduje, da se duh tega puščavnika ponoči še vedno mudi v votlini in da ni dobro ponoči iti mimo nje.

V krog nemških pripovedk spada ganljiva vojaška pripovedka o Hudi južni v Baški dolini pri Tolminu. Je to znani motiv o Lenori, ki se je uveljavil tu po nemškem vplivu. Mlad kmet je moral v vojno ter se je poslovil od svoje ljube. V bitki je padel. Po vojni je dekle čakalo njegove vrnitve. Nekega večera potrka na njena vrata. Plane kvisku in spozna svojega ženina. Vzel jo je k sebi na konja in v moč-ni vihri odjezdila. Pri tem ji pravi ženin: »Le glej, dekle, kako jasno sveti luna in kako hitro jezdijo mrtvi!« Pred nekim pokopališčem skoči jezdec s konja in se zvrne v odprti grob, hoteč s seboj potegniti tudi dekle. V smrtnem strahu se mu dekle izvije iz rok ter se skriva v mrtvašnici, kjer ji pride na pomoč drug mrlič, ki je ležal ondi na odru. Ko se je dekle vrnilo iz tujega ji kraja v svoj rojstni kraj, je našla ljudi, ki jih nikdar poznala in videla ni...

film je omadeževala tukajšnja krstno matico, tako izgledovanje in toliko pohujšanja, da je javna oblast spoznala za primerno, da tak škandal odpravi z odgonom.

Ali je res, kar ljudje govorijo ali ne, ne vemo, Bog ve!... Pošteni naši vaški deklič, ki imajo svoje ženinke na fronti, kojih geslo je:

»Me poštene smo device,
vsak sleparček ni za nas;
biti hočemo ženice,
ljubice ne — za kratek čas...»

so sklenile, če ugotovijo, da se je tudi katera domača izneverila in prodala, pripeljati, ker fantov ni doma —, običajni plohi pred dotično hišo in ga obesiti nad durí v večer spomin z napisom: Pri plohu! Mi upamo, da jim tega v št. P. ne bo treba storiti, ker tukaj upamo, še ni staršev, ki bi svojo kri prodajali!... Opozarjamo pa nekatere dekliče in mlade ženice, da se držijo doma kot ulice, da se nosijo ponižno in preprosto, kakor preje v miru in še bolj, ker smo v času strašne pokore, kakršne še ni videl svet, odkar stoji!...

Kaj vojaki poročajo? ..

»Naznamim Vam, da sem, hvala Bogu, zdrav in tako želim tudi Vam. Jaz bivam sedaj strašno daleč, v bližini morja...»

Dosedaj mi gre prav dobro, pa to le je slabo, ker smo mej takimi ljudmi, ki ne poznajo ne postelje, ne mize, ne žlic in ne vilic!...

»Moj pozdrav! Hvala za karto in pozdrav. Prejel sem Vaš zavitek. Pozdravov iz domovine! Srčna Vam hvala: hitro so segnili vsi po njih... Ko smo prečitali, smo dali naprej. Tukaj se malo čita, ne enih ne drugih časopisov nam nima kdo pošiljati; če pa kaj pride, gre iz rok v roke! — G. vojni kurat! Organizirajte čtivo pri Vašem polku! — »Slovenca« prejmete gotovo zastoj!

Sicer smo pa sl. uredništvu »Slovenca« poslali dotični naslov in naši junaki ob Dnjestrju bodo vnaprej vsaj nekoliko pošteženi!

Grobovi junakov...

Deželni odbor nam je poslal okrožnico, v koji izpodbuja p. n. gg. župane in dušne pastirje, naj iz ljubezni do preminulih vojakov in občudovanja junakov posvečajo pogrebom posebno skrb in posebno pozornost!

Naj se na vsaki gomili posadi križ, ki naj bo na njem napisano ime pokojnikovo, dan njegove smrti in številka regimenta, ki mu je pripadal.

Gg. predstojniki občin in čč. gg. naj bi se zavzeli v tem zmislu in spisovali natančen razkaz vseh padlih, ki so bili pokopani v občinskem ali župnijskem okolišu! — Se povsem strinjamo. Za to pa bi morali zadevni čč. vojni župni uradi županstva, oziroma civilne duhovne urade obveščati o padlih, o pogrebi, o značaju in staležu pokojnih junakov, dotim dosihdob civilni duhovnik, tudi če je naprošen pokopal vojaka, ni prejel čisto nobenih podatkov in tudi ni čisto nič beležil v matici ali v kroniki, razen kolikor je kasneje razbral s križev, postavljenih od vojaške oblasti! Nekateri grobovi junakov — so brez križa! Naj se torej visoki deželni odbor tozadevno najprej obrne do vojnega škofijskega urada, da zapove podrejenim vojno-duhovnim uradom, da nam plemenito delo omogočijo in pri tem gredo na roke. Imena vojakov junakov: domačin in tujih, hranimo beležena v kroniki in jih po končani vojski skupaj s farnimi padlimi vojniki ovekovečimo na častnem mestu!

Bojna kronika.

V št. P. + V. + B. padajo granate vsak dan, vmes šrapneli malega in velikega kalibra. V B. je bila ubita mati z otrokom, bila sta takoj mrtva. V B. so bile tudi v ponedeljek človeške žrtve — blizu cerkve. G. Podgoričan mi je pisal: »Pripravljeni smo na vse, le na beg ne!« Skrit junak! Bog ga živi! Velikih duš, velikih src, velikih del nam treba v teh velikih časih!...

Bog in Marija!

Vaš dr. Marijan.

Doživljaji slovenskega interniranca v Srbiji.

V ujetništvo zvalil 94 Srbov in odkril 12 zakopanih strojev.

Iz srbskega ujetništva je pobegnil pred dvema meseca Miha Ravnik, podmače Skminčev iz Bohinjske Bele na Gorenjskem, in je sporočil svoji družini in svojim starim znancom več posebnih zanimivosti o svojem begu.

Nekaj mesecev pred izbruhom svetovne vojske se je Miha Ravnik s svojo družino preselil na Srbsko in je bil kot izučeni strojnik nastavljen pri železniški upravi v Nišu kot strojevodja.

Ob izbruhu vojske bi bil rad pobegnil v Avstrijo, pa ni bilo več časa, zato je bil s svojo družino interniran v Nišu. Srbi so

zahtevali, da je moral še nadalje opravljati svojo železniško službo.

Ko so začeli Bolgari prodirati proti Nišu, se je on z vlakom odpeljal 30. oktobra 1916 v Bralino blizu Jagodine, družina pa je ostala v Nišu. Ker so pa istočasno prodirali od severa tudi Avstrijci in so prišli Srbi med dva ognja, so hitro spoznali nevarnost zajetja in začeli so se pripravljati na beg v Albanijo. V Bralini so ostali dva dni, potem so pa odrinili v Kruševac, kjer so čakali nadaljne odredbe. Čakali so poldrug dan in nato dobili povelje, da morajo kakor hitro mogoče demontirati devet največjih strojev; železniška četa je pa imela ukaz, da razložene stroje zakoplje v zemljo, in sicer ponoči, ko ne bo nihče videl. Ko so to delo izvršili, so dobili še mnogo drugih strojev, da so jih demontirali. In še potem je prihajal stroj za strojem, da so morali vse onesposobiti. 24. ali 25. oktobra (po srbskem koledarju) so se zasilili avstrijski in nemški topovi. Prišlo je povelje, da morajo odpotovati. Videlo se je že, da je vse narobe; ljudje so kakor srake, požigali skladišča, odpirali trgovine in jemali blago brez plačila. Odsli so v Kuršumlje in odtod na Prištino. Dvakrat so prenočili med skalami in v gozdu. V Prištini so pa spali v prazni turški hiši, ki pa ni bila boljša nego naši planinski hlevi. Tu je bilo toliko ljudstva, da ni bilo nobene stvari dobiti ter so živeli največ od kuhanega ali pečenega krompirja. 27. oktobra so odpotovali v Lipljan; do tu je imel tovariša — Franca Zdešarja, podmače Brdnikovega z Viča pri Ljubljani. To je bil njegov najzvestejši prijatelj. V Lipljanu ju je povelje ločilo; Ravnik je odpotoval v Prizren, Zdešar je ostal tu. Z njim so ostali v Lipljanu Ljubljanci brata in Alojzij Širca in Anton Breskvar. Samo Ravnik je odpotoval z železniškim ravnateljstvom na Suho reko. Potovali so čez planine, kjer jih je močil dež, popoldne je začelo pa snežiti in je bil tak mraz, da je vsa obleka zmrznila. Ko je Ravnik hotel sleči havelok, se je na mnogih krajih zlomil kakor smrekovo lubje. Pod čez planine je bila jako neprijetna. Videli so vsepovsod ležati zmznjene ljudi in živali. Med drugimi je videl umirajočega, ki je držal v roki košček kruha — nekdo mu ga je bil podaril, a bilo je že prepozno: glad in mraz sta ga že tako zdelala, da ni mogel več odpreti ust. Videli so polno nepopisnih žalostnih prizorov.

Zvečer so dospeli v Suho reko, vsi mokri in zmrzli. Rekli so jim, da morajo ostati v vasi in se ne ganiti iz nje. Tedaj je začel tekati od hiše do hiše, da bi dobil prenočišče; iskal je do 10. ure zvečer zaman. Tedaj je srečal turškega duhovnika in ga nozdravil. »Kaj je s teboj?« ga vpraša. »Slabo, gospodine hodža,« mu odgovori: »tujec sem in ne morem dobiti mesta, kamor bi položil trudno glavo.« — »Pa kaj si?« — »Gospodine, katolik sem; nočem lagati, nisem vaše vere.« Nato on: »Dobro, volim te, ker si odkritosrčen. Idi z menoj!« In šel je z njim v njegovo hišo, ki pa ni bila nič podobna našim hišam. Stopila sta v izbo, kjer so bili trije Arnavti, ki so ga gledali kakor levi. Ravnik je bil tako truden, da ni mogel več stati ter je sedel na zemljo — izba ni imela poda. Hodža je velel, naj mu prinesejo malo slame in pa žrjavice, da se ogreje in posuši. Pri sebi je imel Ravnik škatlo Nestlove mlečne moke ter si je skuhal pol litra mleka, hodža mu je pa v roki prinesel prgišče koruzne moke in jo stresel v mleko. Tako si je skuhal kakor za kokoši, a prileglo se mu je kakor najboljša pečenka, ker že tri dni ni bil nič toplega jedel. Sedaj so njegovi sestanovci polegali po tleh in zaspali, a Ravnik si ni upal zatisniti oči in je vedno gledal, kdaj ga bodo začeli. Šele proti jutru je zaspal. A že je bilo treba vstati in odriniti dalje proti Prizrenu. Pot je bila dolga šest ur. Ko pridejo v Prizren, si je kupil za 1 K kruha, pečene ga v žrjavici; videti je bil kakor polenta, samo debelo skorjo je imel. Tukaj so izvedeli, da morajo v Italijo. Ali njemu je v srcu bil in zvonil zvonček vesti: Uidi, pobegni! To je tudi storil. Naslednjo noč popolnoma je pobegnil po nekih stranskih ulicah in jo mahnil v smeri proti Djakovici v Črnigori. Hodil je sedem ur po samem polju in travnikih. V Djakovici se je potikal en dan, ob 1. uri popolnoma pa jo je mahnil proti Peči. Ponoči je hodil, podnevi se pa skrival po gozdih, turških hišah itd. Tako se je potikal po okolici Peči dva dni in dve noči. Ogibal se je javnih potov in mostov, več manjših rek je preplaval, da se je izognil vojaškim stražam. V Črnigori zadene na črnogorske vojaške straže. Ker govori dobro srbski, neustrašeno povprašuje straže, kje so Francozi, on je Srbin in gre k Francozom. Straže mu pokažejo pota, ki peljejo v francoska taborišča, pa tudi pota, ki peljejo k »Švabom«. On pa je krenil na pot k Francozom, dokler so se straže nanj ozirale, potem pa je pustil Francoze in šel proti Avstrijem. Ta zvišjača, da išče po Črnigori Francozov, ga je rešila in privedla čim bližje avstrijski prodirajoči armadi. Blizu črnogorske meje pride na nekem hribu do gorske cerkvice. Stranska vrata so bila odprta, gre noter,

se vleče do smrti utrujen na klop in misli tu lepo v miru prenočiti. Ponoči zasliši blizu cerkve človeško hojo, odpro se glavna vrata in v cerkev pride čez 50 oboroženih srbskih vojakov. V cerkvi je bilo vse temno. Miha se zavalil pod klop in misli na konec svojega življenja. Može se vsedejo po cerkvi in prične se med njimi razgovor. Bili so razkropljeni srbski vojaki, vsi sestradani, preklinjali so svojo usodo in premišljevali, kaj jim je storiti. Zakurijo si v cerkvi in si kuhajo čaj. Ko se nekateri vojaki oglašajo in govorijo »robom ikad, grobom nikad«, rešitev iz ujetništva je enkrat le mogoča, iz groba pa nikoli, tedaj se vzdigne kakor duh izpod klopij Miha, pomiri prestrašene Srbe, da ni nikak duh ali volkodlak, ampak pobegli Avstrijec, pove jim, da ima Avstrija dosti hleba in dosti duhana, on jim garantira za rešitev, nikomur se ne bo nič zalega zgodilo, če prestopijo k Avstrijem. Može ga poslušajo, mu verujejo, ga izvolijo za svojega voditelja in mu slede.

Črnogorci jih niso več ustavljali, ker so jih imeli za razkropljeno srbsko četo, in jim puste prosto pot. Preden pridejo do meje, se jim še več mož pridruži, tako da jih je bilo 95 z Mihom na čelu.

Na potu čez gore so silno veliko prestali; bil je sneg, mraz in veter, in mislili so, da bodo vsi zmrzli. Na nekem mestu zagleda lepe škornje. Hitro skoči tja in pravi: »Te bodo pa moje!« Tedaj zakriči tovariš: »Glej!« V škornjih so bile še človeške noge — truplo so gotovo požrle živali. Pretreslo ga je do dna duše, in škorenj mu je padel iz rok. Šli so dalje, lačni in zdelani; po 3 do 4 dni niso drugega jedli nego zeljnate šture ali kak krompir. V hiše se niso upali, ker so se bali črnogorskih patrol. Tako so se vlačili kakih osem dni po črnogorskih samotah.

Ko prekorajčijo črnogorsko bojno fronto na meji, šele sedaj vzbude sumnjo pri Črnogorcih, da so ubežniki in začno jih ljuto obstreljevati. Srečno pridejo do avstrijskih prednjih straž, pred katerimi pa zopet nimajo miru, dokler jim Miha ne pojasni, da so ubežniki, ki iščejo svoje rešitve v Avstriji.

Dne 29. novembra ob 10. uri dopoldne so končno dospeli do 19. mažarskega polka, kjer je Ravnik ponosno predal 94 Srbov. Vsi so bili bogato obdarovani s hlebom in duhanom.

Ravnik zaključuje svoje pripovedovanje: Ondi je podpolkovnik napravil z menoj zapisnik, kje so zakopani deli 12 največjih srbskih lokomotiv. Potem so mene in moje srbske tovariše poslali na brigadno poveljstvo v Sjenico in od tam na 19. zborni poveljstvo v Ivanico. Tu sem se ločil od Srbov; nje so poslali na svojo pot, jaz sem pa dobil odprto povelje, da se javim pri arnadmernem etapnem poveljstvu v Čačku. Tu so me poslali k železniškemu referentu stotniku Barta, s katerim smo se drugi dan v avtomobilu odpeljali v Kruševac na lice mesta. Moštvo obratne stotnije je začelo kopati in našlo vse dragocene dele strojev, kakor sem bil povedal. Stotnik Barta se je široko smejal, potem mi pa rekel: »Ravnik, vi morate toliko časa ostati pri nemški obratni stotnji kot monter, dokler ne postaviti strojev v red, da bodo sposobni za službo. Potem se javite v Čačku, da pridete k svoji četi.« Nato me vpraša, če imam kaj denarja. Nič, mu odgovorim. Stotnik odpre svojo denarnico in mi da 30 K, nakar odide. Delal sem potem kot monter od 8. decembra do 15. januarja. Potem sem dobil ukaz, da se javim pri politični skupini v Belgradu; od tod so me poslali v Ljubljano in odondk 27. domobranskem pešpolku na Zgornje Štajersko, kjer sem še zdaj.

Slovenski fantje na Gal' polju.

nam pišejo, kako so slavne avstrijske motorne baterije pregnale Angleže in Francoze iz Anaforte in Seddil Baha. »Turški vojaki so iz veselja in hvaležnosti poljubljali naše topove. To so dobri vojaki. Tako so nas hvalili, le žal da se izprva nismo mogli nič pogovoriti, ker nismo znali jezika. Sedaj se pa že za silo zmenimo po turško. Na tej fronti imamo sedaj mir, le mimogrede se še kaka sovražna ladja spomni na kraj njihovega pogina in grobov. Mi smo do sedaj še vsi zdravi, hvala Bogu in Mariji, in upamo, da se kmalu srečno vrnemo domov. V tej nadi pošiljamo vsem prijateljem in znancom nebroj pristrčnih pozdravov! Janko Červ, Ivan Sever.

Ujetniško gorje.

I. R., zidarski mojster v S., je pisal iz ruskega ujetništva svoji ženi:

Dolgo sem Ti obljubljaj, da Ti pišem pismo v večjem obsegu. Izpolnil bom šele sedaj. Sicer pa tudi ne vem, če boš dobila ta moj list.

Nahajam se še vedno pri starem gospodarju, dasiravno nas je vzel za tri mesece v delo. Bilo nas je skupaj 30 mož. Seveda smo se, kar se je pač dalo, domači zbrali skupaj v kijejski trdnjavi. Tam je bil namreč nekak sestanek vseh došlih

transportov z raznimi ujetniki, t. j. avstrijski, nemški kakor tudi razni civilisti. Dobil sem več znancev in domačinov. Nekaj domačin iz naše fare je pa pred par dnevi mojega prihoda odšlo po ruskih stepih. Tretjega julija smo prišli v to naselbino. Posestvo je jako veliko, obsejano je z raznim žitom, največ s pšenico. Sredi posestva je naša oziroma gospodarjeva domačija z raznimi stranskimi in gospodarskimi poslopji. Prvi mesec smo večinoma kosili žito s stroji: šest navadnih in pet samovoznih strojev; drugi mesec kakih šest tednov smo mlatili s parno silo. Strojev Ti ne bodem opisoval, ker v resnici mi ni nič na tem, ako jih še kedaj rabim, ali ne. Želel bi si najbolj, da sem jih prost za vedno, posebno na teh ruskih stepih. Delali smo, kakor da bi se šlo za naše življenje, in vse to je bilo za te ljudi vedno premalo. Skoro da bi kmalu rekli, da smo delali na dan po 24 ur. Vrh tega pa kaka hrana! No, to bodeš najbolje vedela, kadar pridemo domov. Začetkom smo mislili, da teh treh mesecev sploh ne vzdržimo. Priganjačev je bilo okrog nas sam ne vem, koliko. Vsak pastirjev sin pa nam je lahko ukazoval s prav surovimi besedami. Tudi bogoslovni sin, star kakih 24 let, ni bil mnogo dostojnejši od njegovih pastirjev. Tudi bič nam ni odšel. Da bi le ne zadel na pleča kakega bolnika naših Avstrijcev, da je kri kot solza za solzo zapuščala prebito kožo na utrjenih in izmučenih kosteh. Verjemi, ko sem videl to, se mi je gnjusilo to početje. Toda pomagati si! Kam? Čitaj knjige ruskih pisateljev: Tolstojev in Maksim Gorkijev in ničesar ne dvomi, da tu ni mogoče. Z rubljem je tu vse mogoče.

Jaz sem dobil sčasom svoje zidarsko delo, s tem mi je bilo mnogo olajšanega. Truda ni bilo več takega, in tudi domotožje me je zapustilo. S tem delom sem imel več zabave kakor truda. Veš Lojzika, vsega ti ne morem opisati, zdi se mi, da bo še to preveč. Reči moram, da sem bil s svojim delom srečen v nesreči, zakaj bili smo v pravem pomenu sužnji, dasiravno smo le nedolžni ujetniki. Plačal nam je gospodar prva dva meseca po šest rubljev, zadnja pa po 45. Dohodkov ima pa iz tega posestva kakor sem zvedel 80.000 rubljev na leto. Po preteku teh mesecev je oddal gospodar 15 mož na vojašnico, 15 nas je pa ostalo tudi čez zimo, da krmimo živino. Delo se nam je izdatno izboljšalo, enako tudi hrana, plača nam pa po tri rublje na mesec. Za tobak in za svačice nam bode zadostovalo, drugo nam bode pa Bog dal. Takole, vidiš, se imamo pri naših slovenskih bratih! Da bi le Bog dal, da bi bil že skoraj mir, da se povrnemo v našo Avstrijo kot v obljubljeno deželo.

Odgovorov nisem dobil od Tebe na moje kartice. Zvedel sem, da imamo na pošti nekaj pisem, mogoče da bodem tudi jaz tako srečen, da kaj dobim, ko pride gospodar domov, ker brez njega ne dobimo naše pošte.

Takole, vidiš, se imamo v veliki Ruski. Da bi se je že skoro rešili.

Iz Gorice.

Gorica, februarja 1916.

Pred nekaj dnevi sem poročal, da v Gorici pričena pomlad. Sedaj pa moram to v toliko popraviti, da imamo pravi pravcati april. Pretekli teden je bil večinoma deževen. V soboto se je napravil lep solnčen dan, a že zvečer okoli 10. je spet pričelo liti in včerašnja nedelja je bila pravo nasprotje od prejšnje, ki je bila tako goraka in lepa. Danes pa imamo zopet nekaj solnca in tako se menja to muhasto vreme od dne do dne.

»Sem dolgo upal in se bal« — kakor pravi Prešeren, to velja tudi gledé vremena tu v Gorici. Človek se zveseli, če zagleda nad sabo zopet košček vedrega neba, po drugi strani pa je treba pričakovati zopet laških granat. Danes popoldne precej rogovilijo ti tiči. Vsako toliko časa stoka in joka nekaj nad tabor in potem zabobni tam nekje za Gradom z grozovitim treskom. Nič kaj prijetna ni ta zračna muzika. Nehote obstaneš na ulici in poslušaj in tuhtaš, kam neki plovejo te pošasti. Ko slišiš tisti čudni vrišč v zraku, ti lega nekaj kakor težka mora na prsa. In ko se ti zdi, da je šlo vse nekam tja naprej, ko zaslišiš tisti pok, potem se ti spet odvali ona peza raz prsi in spet se lažje oddahneš... Človek bi moral biti precej trden in močnih živcev, da bi z ravnodušnostjo prenašal to godbo.

Sinoči so zopet zagreblili mlado žrtev laških granat. Mlad 16leten fant je šel v soboto popoldne malo na sprehod proti južni postaji. Koncem Korza je menda po nekem vrtu stikal za šrapnelskimi lonci, kar pače granata, ki ga je dobesedno raznesla. Daleč naokoli so ležali drobci. Šele včeraj proti večeru so jih pobrali skupaj — prej se radi nevarnosti niso upali — in zvečer so ostanke uboge žrtve odpeljali na pokopališče.

Neizmerno materialno škodo so Gorčanom že povzročile laške granate, a mnogo škode doprinašajo po raznih hišah neznani tatovi, ki jih le malokdaj zasačijo

In izročje roki pravice. Oplenjenja stanovanj so na dnevnem redu, kakor da bi ljudje mislili, da je v vojski suspendirana VII. božja zapoved in da tod okoli ne velja več kazenski zakoni. Mnogim tatvinam je iskati povoda v brezposelnosti in v revščini, ki tare nižje ljudstvo. V sili ljudje gotovo bolj kradejo, nego če imajo vsega dovolj.

Draginjino imamo v Gorici še večjo nego drugod, a nekaj je cenejše nego v vseh drugih mestih — namreč stanovanja. Tudi nekaj. Trgovci si pač zaračunajo tudi ves riziko, katerega imajo tu v teh nevarnostih, kajti vsako minuto lahko prileti granata in vse je uničeno, ne gleda na okolnost, da tudi človeško življenje v Gorici ni ravno najbolj varno.

Človek bi mislil, da se da kaka stvar tu cenejše kupiti nego drugod. Naravno bi bilo da bi trgovci gledali, da čimprej spravijo blago v denar, ker boljše je imeti denar v žepu nego blago v trgovini, ki jo lahko vsak čas razruši granata. Tako sem tudi jaz sklepal po moji pameti, a skušal sem ravno nasprotno. Naši trgovci, vsaj nekateri, imajo drugačno logiko. — Tam pričetkom decembra, nedolgo po onih znanih novembarskih dneh, sem šel kupovat v trgovino nasproti ljudskemu vrtu par čevljev. Kalkuliral sem tako: trgovina je na zelo ogroženem kraju, gotovo radi hitro kaj prodajo, ker bodo itak prej ko mogoče spravili, kar ne morejo hitro vnovičiti, kam drugam na varnejše. Pa sem se vrezal. Stopim v prodajalno. Ostrmim, ko gospodinja zahteva za par navadnih čevljev kar 40 K. Zavrnem jo, da je vendar še pred tednom ravno take čevlje dala za 34 kron in da je vendar njen interes, da v teh nevarnostih čimprej več razproda. Ali veste kaj je odgovorila? Gospod, sedaj je to blago z vsakim dnem dražje. Če pa pride granata, ne bo samo blago uničeno temveč bo tudi po meni. Ako me enkrat ubije, potem je pač vseeno, če imam en par čevljev več v trgovini ali pa par kron več v žepu — potem mi itak ne eno ne drugo nič ne pomaga. Torej, če daste vsaj 38 K, je dobro, ako ne, mi tudi ni nič narobe — konec besedi. In rad ali nerad sem odšel 38 K. Čudna gospa, kaj ne? — Kakor vsak dan videvam, še vedno vztraja v svoji izpostavljeni hiši. In čeprav me je pritisnila precej pri tistih čevljih, ji vseeno iz srca želim obilo sreče pri kupčiji in nobene granate v njeno hišo!

× × ×

Kdo ve, kaka jeza je zopet prišla Lache, da so danes predpolne spet streljali na gorški magistrat. Kakih sedem granat je privrvelo koli 11. ure ena za drugo proti municipiju. Ena je eksplodirala na tlaku pred magistratno palačo ter izkopala v tlak precejšnjo luknjo. Druga je padla nekaj višje, prodrla zid pri oknu drugega nadstropja ter se v sobi razpočila. Tretja je padla višje na streho in nekaj jih je prišlo pa zadaj na vrt in dvorišče. Sreča pri vsej stvari je, da ni bilo baš takrat mnogo ljudi tam v bližini, kajti navadno je pred magistratom vedno več ljudi. Neki magistratni sluga je precej opasno ranjen v nogo.

Previdno in prav je ravnal grof Dandini, da je spravil skoro vse magistratne urade v klet, kjer so ljudje vsaj varni. Današnji dogodek spet dokazuje, da previdnosti ni nikdar preveč, temveč navadno premalo.

Tudi druge dele mesta so danes obstreljevali. Nekaj izstrelkov je priletelo v ulico Dreossi, nekaj na trg sv. Antona. Ljudje niso poškodovani, tudi druga škoda ni velika.

Aprilasto vreme traja dalje. Precej hladno je, a bolj kot mrz je neznosna ta vlažnost. Ni čuda, da vse kašlja, vse toži radi nahoda.

Danes popoldne vlada precejšnja tišina. A kdo ve, kdo jamči, da za kratek čas ne bodo spet začele sirašiti granate. Ta večna negotovost je sama na sebi skoro še hujša nego granate same.

Letalcev se zadnje dni sem ne vidi. Je vreme preneugodno. Okoli Sv. Mihaela, na Doberdobo pa morajo vsak dan divjati hudi boji. Vsak dan se sliši od tam doli satansko streljanje, grmenje in bobnenje. Naš kršni Kras bo res napojen s potoki krvi. Sam Bog ve, koliko žrtev je že zahtevala Doberdobska planota in sam Bog ve, koliko jih bo še.

Drugače v Gorici ni novic. Živimo pač, a ne vem, če to življenje zasluži ime življenje. Morebiti pa le dočakamo boljših časov, ko bomo spet živeli.

Zadnji pusti teden je tu — kdo že ve zanj. Včasih je svet ta čas norel, sedaj mora jokati. Pokora!

Odlikovanja.

Red železne krone 3. vrste je dobil nadporočnik 4. b. h. p. Robert Schenk. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: poročnik 27. pp. Ivo Hrašovec, ritmister 8. drag. p. Gustav Grachev in nadporočnik 27. pp. Rihard Rak. — Duhovniški zaslužni križec 2. vrste na belordecem traku sta dobila vojni kurat

Franc Napast, pri II. skupinskem poveljstvu 5. armadnega poveljstva in vojni kurat mob. rez. bolnice 5/3 Franc Kompolsek. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 27. pp. Filip Florijan. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil višji štabni zdravnik dr. Henrik Retschnigg. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil titularni nadrednik 23. san. oddelka Karel Jerič. — Ponovno cesarsko pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 26. dom. polj. top. div. Ivan Gad. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: dr. Božidar Jeremič v Knittelfeldu; šef-zdravnik dr. Viktor Herbst, zdravnik dr. Josip Priesner in dr. Anton Widl, vsi trije pri rez. bolnici št. 1 v Celovcu. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil sodni pisarniški akcesist Josip Trhlin. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil črnovoj. častniški namestnik pri 26. črnovoj. pp. Josip Murko. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: orožni mojster 27. dom. pp. Ivan Angelo, narednik 5. dom. pp. Franc Mandl, prideljen vojnemu sodišču, in račun. podčastnik 4. dom. pp. Jakob Kurat. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik 87. pp. Adolf Kohout.

Odlikovanja pri 17. pešpolku.

Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil rač. podčastnik Rudolf Potočnik. — Srebrni hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: črnovoj. četovodja Juvan Miroslav in poddesetnik Vidrih Ivan in Justin Ivan. — V drugi je dobil srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste desetnik Sattler Rudolf. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: Kadeta Zipfer Ivan in Kvas Stefan in desetnik Okorn Mihael. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: praporščak 8. polj. top. p. Rupnik Gvidon, prideljen 17. pp., praporščaka Radetič Toso in Srebot Franc, narednik Bergant Ivan, četovodja Remic Franc, desetnik Burja Josip, poddesetnik Petranek Josip, infanteristi Puchwein Ludvik, Novinec Josip, Osterman Matija, Cvajnar Anton, Josef Franc in Mežan Josip.

Odlikovanja pri 27. črnovoj. pešpolku.

Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 87. pp. Alojzij Flaschka, prideljen 27. črnovoj. pp. — Cesarsko pohvalno priznanje je dobil podpolkovnik Ludovik Strešler.

Prebivalstvu Kranjske dežele.

Kolikor dalje traja vojna, toliko več zahteva od posameznih ustanov za vojno skrbstvo v deželi. Zato pa moramo iskati zmerom novih sredstev in poti, da z denarnimi svotami pomagamo revnim, ki so ostali doma, junaškim bojevnikom v vojski, bolnikom in ranjencem itd., kolikor je sploh s privatnim skrbstvenim delom pomagati mogoče.

Prav izdatna svota denarja bi se v teku leta brez posebne obremenitve posameznikov nabrala na ta način, če bi vsak prebivalec lepe Kranjske dežele, najsi je tu stalno naseljen, ali pa se mudi pri nas le mimogrede, daroval za vojnoscrbne namene po svoji dobri volji in moči kak znesek na svoj god ali rojstni dan. Tako bi v naši dragi kronovini neprestano, dan za dnem, tekla zopet nov vir v splošno blage namene.

Zato pozivljamo vse kroge in sloje prebivalstva, da pomagajo udeleževati to lepo misel s tem, da sami pokladajo ob rojstnih in godovnih dneh darove na oltar domovine ter, kjerkoli je prilika, to misel priporočajo in razširjajo.

Vsak, kdor daruje tak dan, dobi zanj spominski list na svoj godovni ali rojstni dan v vojnih letih 1914—1916, obenem v trajno pomnjenje, kdaj je Avstrija živela svoj največji čas.

Ta list naj po sklenjenju miru kot nekakšen hišni vojni spomin dežele Kranjske po vseh družinah poznim rodovom glasno priča, kako se je v teh težkih letih vse prebivalstvo složno in vztrajno udeleževalo silovite borbe zoper premočnega sovražnika naše mogočne Avstrije.

Poziv za te darove naj gre od kraja do kraja v najoddaljenejšo gorsko vas naše Kranjske kronovine, da bo v prid in pomoč našim junakom na bojnih poljanah ter njim, ki doma zapuščeni, na bojno polje za očet, možmi in brati pošiljajo svoje molitve.

Godovni darovi ali darovi ob rojstnih dneh se lahko pošiljajo c. kr. deželni vladni Kranjski »Ravnateljstvu pomožnih uradov« v Ljubljani. Tudi župni in občinski uradi jih bodo sprejemali in deželni vladni pošiljali. Za pošiljanje so pri c. kr. deželni vladni v Ljubljani in pri vseh župnih in županiških uradih v deželi posebne položnice c. kr. poštne hranilnice na razpolago.

C. kr. deželno predsedstvo za Kranjsko. Ljubljana, dne 29. februarja 1916.

C. kr. deželni predsednik: Baron Schwarz s. r.

Vinogradnikom na Kranjskem.

Vsled pomanjkanja bakra je nastalo v naši državi tudi veliko pomanjkanje modre galice. Vinogradniki so v največjih skrbih ali bodo mogli dobiti zadostno množino modre galice, kajti od pridnega škropljenja trt je odvisen tudi uspeh pri trgatvi. Bila je glavna skrb deželnega odbora in naših kmetijskih korporacij, da se temu pomanjkanju odpomore. Poljedelsko ministrstvo je zaseglo vse zaloge modre galice in vzelo v roke tudi izdelovanje galice, tako da se je že mogla izvršiti približna porazdelitev na posamezne kronovine. Na Kranjsko pride 22 vagonov modre galice, od katere dobi 12 vagonov C. kr. kmetijska družba in 10 vagonov Gospodarska Zveza.

Ker je treba, da se letos naši vinogradi čim boljše obdelajo, in da ne ostane neobdelan noben kos sveta, se mora ta modra galica pravilno razdeliti, tako da pride v roke vsem vinogradnikom, tudi najpotrebnejšim, kateri, kakor nas skušnje uče, vsako leto z naročili zaostajajo. Zato pa galica ne sme priti v trgovino, ampak vsak vinogradnik mora dobiti primerao, množino galice neravnost v svoje roke z zavezo, da te galice ne bo naprej prodal, ampak jo porabil za lastni vinograd, ker bi se sicer lahko zgodilo, da bi se posamezniki z galico založili in jo potem po oderuških cenah prodajali ubožnejšim vinogradnikom ali pa bi se dali zapeljati po visokih cenah in bi galico prodali čez mejo, s čemer bi se seveda popolnoma preprečil namen, ki ga ima poljedelsko ministrstvo pri tej pomožni akciji.

Pri deželnem odboru kranjskem se je vršil 2. marca t. l. posvet, katerega ste se udeležili C. kr. kmetijska družba in Gospodarska Zveza. Pri tem posvetu se je sklenilo, da obe organizaciji oddajata modro galico samo sporazumno pod nadzorstvom deželnega odbora, kateremu se predlože vsa naročila, da se izberejo in presodijo. Deželni odbor bo izdal primeren poduk na županstva v vinorodnih krajih. Vsi interesi bodo morali potem županstev naznaniti množino modre galice, ki jo potrebujejo, in bodo morala županstva tudi to potrebo potrditi. Računi se primerno 24 kg modre galice na hektar vinograda. Ker so mnogi plačali galico že naprej, naj to tudi dajo pri županstvu na zapisnik, ker se bodo ta vplačila vpoštevala. Cena se določi na 3 K 15 h za 1 kg originalne teže loč. Ljubljana. Razdelitev po deželi prevzamejo kmetijske korporacije, katere bodo županstva naznanila deželnemu odboru, ako ne prevzamejo razdelitve županstva sama. K ceni 3 K 15 h sme krajevna organizacija pribiti stroške za prevoz in podrobno razdelitev. Dotična kmetijska korporacija prevzame pa tudi vso odgovornost, da pride galica naravnost v roke vinogradnikom ne pa nepoklicanim osebam. Zlasti se mora paziti, da ne gre nič galice čez mejo, ker bi bilo to v škodo s težkim trdom privojevanemu kontingentu Kranjske dežele.

Mnogi vinogradniki so že plačali pri C. kr. kmetijski družbi cene za že prej kupljeno švedsko galico, ki so pa višje kakor bodo cene modri galici, katero nam preskrbi poljedelsko ministrstvo. Ti naj svoje potrebe tudi naznanijo pri županstvu, koder naj opomnijo, koliko so že plačali pri kmetijski družbi. Na to se bo namesto švedske jim oddala avstrijska modra galica, in C. kr. kmetijska družba bo vinogradnikom višje plačane zneske vrnila. Drazja švedska galica se torej sedaj sploh ne bo oddajala, dokler ne bo oddana vsa od poljedelskega ministrstva nam obljubljena množina. Švedska galica ostane v rezervi. Kdor bo hotel preko državnega kontingenta porabiti švedsko galico, bo potem lahko kupil to švedsko galico, katera bo seveda moral plačati tudi po švedskih cenah.

Želeti je, da vsi poklicani faktorji sodelujejo, da se ta razdelitev vestno in v redu izvrši, ker je od nje odvisna letošnja trgatva.

Dr. Lampe.

Kaj pa Rumunija?

Sofijski dopisnik »Berliner Tageblatt« poroča 1. marca:

Kakor slišim na dobro poučenem mestu, je napredovanje nemške ofenzive na zahodu v Bukareštu povzročilo znatno pozornost in celo nekoliko zmedlo dosedanje dispozicije rumunske vlade. Prav nič se ne more dvomiti, da so velike besede entente o veliki splošni ofenzivi tudi na rumunske vladne kroge napravile nekaj utisa. Ni dolgo, kar se je brzojavno opozorilo, da je 80% rumunske armade mobilizirane in da večina rumunske armade in artiljerije stoji proti zahodu in jugu. In te priprave so ravno v pričakovanju velike ententine ofenzive prav zadnji čas pomnožili s pomočjo entente. Na Francoskem in Angleškem naročene topove ravno kar prevažajo iz Vladivostoka v Rumunijo. Rusija ji ne daje samo konj,

ampak tudi soliter. Angleška žitna kupčija ni nič drugega kakor angleško posojilo, ki naj rumunski narodni banki pomnoži njen zlati zaklad in omogoči izdajo novih bankovcev. Angleško-rumunska kupčija ni res stornirana, kakor se je trdilo, ampak le v toliko izpremenjena, da rumunski žitni producenti ne jamčijo več za poškodovanje in Angleška poskrbi sama za primerna skladišča. Iz vseh teh dejstev ne bo prav težko spoznati dosedanjih notranjih odredb rumunske vlade in veliko zmedo, ki jo je povzročila nemška ofenziva. Politični razumni krogi si od uspešne nemške ofenzive obeta, da izpremeni rumunski kurz. Seveda zelo dvomijo, da bi kurz izpremenila sedanja vlada, in zaenkrat se ententa še z uspehom trudi, da si zagotovi vsaj pasivno pomoč Rumunije, da s svojimi četami veže nemške in avstrijske vojne sile. Če pa bodo Nemci na zahodu imeli vedno več uspehov, bo za sedanjo vlado položaj vedno težavnejši in še vedno so Carp, Marghiloman in Titu Maiorescu tisti, ki bi mogli rumunsko politiko izpremeniti res v pravi rumunski interes. Medtem pa prijatelji Rusije hrepeneče pričakujejo sijajnih poročil, ki jih bo poslal iz Petrograda Filipescu.

V današnjem »Grazer Tgbl.« pa citiramo iz Bukarešta: »Zitua« piše: »Čim bližje spomladi, tem bolj je nemirno.« Nato piše o načrtih entente in pravi: »Pač se smemo vprašati, kakšno vlogo bo v bodočih velikih bojih igrala Rumunija? Ali bo še nevtralna? Vsa znamenja kažejo, da se to ne bo zgodilo. Naše vojaške priprave so preobširne in tudi političen položaj je tako nemiren, da moramo domnevati, da smo na predvečer velikih dogodkov. Zelo značilen je finančni trg, ki je najbolj zanesljiv barometer političnega položaja. Čeprav imamo v deželi obilo denarja in je radi znanih ogromnih žitnih kupčij pričakovati še več denarja, vendar razni vrednostni papirji neprestano padajo in rumunska državna renta je tako nizka, kakor še nikdar poprej. Smo na razpotju in Rumunija se pripravlja, da bo v bodočih odločilnih bojih igrala dejansko vlogo.«

Ruska vojaška misija na Rumunskem.

Bukarešt, 3. marca. V zadnjih dneh je bilo tu posebno rusko vojaško poslanstvo. Bilo je v Galacu in se je preko Renija vrnilo v Bukarešt. O nameri se strogo molči.

Rumunija ne da ovsa.

Berlin, 3. marca. Rumunska osrednja žitna komisija je ustavila izvoz ovsa.

Bolgarska politika.

Sobranje.

Pri naši zaveznici se je dosedaj oglasila tudi opozicija kakor tudi vlada. Debata v sobranju je zelo poučna, zato podamo pregled.

Od opozicije je bivši ministrski predsednik Malinov, kakor smo že poročali, obžaloval, da vlada proti opoziciji ne kaže večjega zaupanja. Zahteva, da vlada pove, kakšne obveznosti je vlada prevzela proti zaveznikom in kakšne obveznosti imajo ti proti Bolgariji. Le tedaj vemo, kaj imamo storiti, če bi zavezniki svojih obveznosti ne izpolnili. Opozicija zahteva tudi, da se predlože pogodbe o posojilih. Kakšno pa je naše razmerje do naših nevtralnih sosedov? Prestolni govor molči o tem in vendar imamo velik interes, da oba sosed pridobimo zase. Ali je skrb zato prepuščena našima zaveznikom ali se tudi mi istočasno z njima trudimo? Malinov zahteva zeleno knjigo o predzgodovini vojne, o kateri bo treba govoriti tudi po vojni. Za Bolgarijo je odločilno vprašanje posest Makedonije. Če se je ni dalo dobiti po mirni poti, potem je bila vojna potrebna. Toda ne smemo se varati, vojna se bo razširila in zato se mora Bolgarija izogniti vsemu, kar bi ji otežilo trajno posest Makedonije. Kajti danes nobena vojujočih se skupin ne prizna družega kakor grozovit zakon vojne. Malinov se je pritoževal nad cenzuro in priporočal vladi, naj v Srbiji ne bo preostara, da si je ne bo očitalo, kakor se to dela drugod.

Poročali smo tudi že o govoru socialista Sakisova, ki pravi, da je vlada imela srečo, da je imela uspeh. Če hočemo ohraniti vse, kar smo si osvojili, ne smemo iti več proti jugu. Tudi na zopetno ovojitev Dobrudže ne smemo misliti, ker bi znali izgubiti ne samo Makedonijo ampak tudi Staro Bolgarijo. Vlada naj pomisli, kakšen bo položaj po vojni. Dokler bodo Srbi živeli v avstroogrski monarhiji, srbski narod ne bo izginil. Bolgarske bodočnosti se ne sme postaviti na pravico močnejšega.

Radoslavov pristavi Daskalov je slavil vlado in proglasil carja Ferdinanda kot pravega carja osvoboditelja.

Nato je govoril ministrski predsednik Radoslavov, ki se veseli, da se je razmerje opozicije do vlade izpremenilo, dočim je

opozicija še pred vojno izdala na narod oklic, kjer dolži vlado, da je deželo pogonila v pustolovščino. Radoslavov je nato opisal dogodke, ki so Bolgarijo pripravili do vojne:

Srbija je zbrala 9 divizij, ki so ogrožale bolgarsko mejo. Sazanov je grozil, če Bolgarija ne pretrga svoje vezi z Avstrijo in Nemčijo. Nobena druga vlada ne bi na ta izzivanja mogla dati drugega odgovora. Stojenja med dvema skupinama v vojni se je Bolgarija samo to želela, da bi mogla še naprej ostati nevtralna. Toda po bukareškem miru ustvarjeni položaj in pa obnašanje obeh vojni skupin, od katerih je ena jamačila za kompezacije le za ceno vojne, to oboje je vladi ukazalo drugo pot. Dogodki so opravičili našo politiko.

Sicer so pa naša sedanja ozemlja bolgarska zemlja. Bolgarija noče ničesar, kar bi ji ne šlo po narodnostnem pravu. Seveda se vlada briga za bodoče meje, toda za osvobodjevanja ne stremi. Nikdar se nismo mislili Albancem vsiliti. Gotovo se bo našlo toliko albanskih domoljubov, ki bodo deželo organizirali. Mi jih ne bomo ovirali.

O bodočnosti Srbije je rekel Radoslavov, da ne more ničesar reči. Z Rumunijo in Grško pa je razmerje dobro in obe sta tako nevtralni, da ni v našo škodo. Če pravi opozicija, da turški parlament še ni odobril bolgarsko-turške pogodbe, vendar se ni treba bati, ker smo odstopljeno ozemlje že zasedli in je bila sklenjena v želji, da se odstrani vsaka ovira za prijateljstvo. V turški zbornici so ministri izjavili, da je pogodba za Turčijo ugodna.

Radoslavovu so dolgo pritrdjevali in nato sprejeli addresso za odgovor na prestolni govor.

Z oslatega Balkana.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. marca. (Kor. ur.) Uradno se poroča:

Na bojišču trajno mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Od kar so naše čete osvojile Drač in pregnale Italijane na morje, se, kakor poroča naš generalni štab, položaj v Albaniji ni izpremenil in se tudi niso vršili novi boji. Po hudih naporih, ki jih je zahtevalo prodiranje v Albanijo, potrebujejo čete počitka. Treba je pa tudi pripraviti za eventualne nadaljne operacije. Te priprave pa zahtevajo obilo trudapolnega dela. Zato v doglednem času v Albaniji najbrže ne bo važnih dogodkov.

Na macedonski meji.

Budimpešta. »Esti Ujsag« poroča iz Berna: Atpenski list »Patris« izvaja: Na macedonski meji stoji 120.000 nemških in bolgarskih vojakov. Predor Demir kapu se težko popravlja, ker so zaposleni Nemci tudi drugod. Nemci so pričeli graditi tudi most pri Udovu in železnico ob desnem bregu reke Vardar v Gavgeli. Napad na Solun se zato ne pričakuje kmalu. Nad Dramo, Seresom in Kavalo krožijo neprestano letala, ki opazujejo, kaj dela grška armada in čete sporazuma.

Solun najsilnejša trdnjava na svetu?

Rotterdam, 3. marca. Grški general Moschopoulos poroča o svojem obisku v angleško-francoskem taboru v Solunu: Zavezniki so napravili izvrstne utrdbe, njihovi ženijski častniki delajo naravnost čudeže. V treh mesecih so izvršili delo enega leta. Solun je sedaj proti vsakemu napadu varen, postal je ena najsilnejših trdnjav na svetu.

Kako ententa preživlja Grško.

»Frankfurter Ztg.« poroča 2. t. m. iz Berna: Ententina poslaništva v Atenah so razglasila po časopisju, da so zavezniki Grški po njeni želji dnevno priznali 1270 ton žita in koruze. Na mesec ji dajo tudi 17.000 vreč riža in 25.000 ton premoga. Nadalje pravi ta nota, da se bo ostalo potrebno blago uvažalo v mejah pametne potrebe.

Pasič.

Budimpešta, 3. marca. Iz Aten se poroča: Urednik solunskega »Nouveau Siecle« je imel razgovor s Pasičem, ki je izjavil, da se bo vojaški položaj v kratkem izboljšal. Potem bo Srbija imela veliko bodočnost. Srbska vlada misli pritegniti voditelje opozicije in ustvariti koalicijsko ministrstvo. Na vprašanje, ali bodo srbske čete res poslali v Egipt in na Francosko, je rekel Pasič, da srbskega vojaka ne boš preveril, da se je vstajenja željna Srbija iz Balkana premaknila v Egipt ali v zapadno Evropo.

Nov nemški uspeh za Verdun pri Douaumontu. — 1000 Francozov vjetih.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Angleži so vdrlí južnovzhodno od Yperna ob prekopu v postojanko »Passion«, katero smo jim vzeli 14. februarja in so prodrlí v ozki bojni črti celo do naših prejšnjih najsprednejših jarkov. Iz teh smo jih takoj zopet vrgli, v posameznih delih postojanke se še drže.

Južno od prekopa La Bassée so se vneli v zvezi s sovražnimi razstrelbami pred našo bojno črto živahni poblizni boji.

Sovražno topništvo je pomnožilo svoje delovanje v Champagni mestoma do velike ljutosti.

Lahko smo odbili v gozdu Bolante severnovzhodno od La Chalade v Argonih delni napad Francozov.

Na višinah vzhodno od Moze smo izčistili po krepki pripravi s topovi vas Douaumont in so napredovale naše črte v ugodnejše postojanke zahodno in južno od vasi kakor tudi od oklopne utrdbe. Naši so dovedli nad 1000 ujetnikov in šest težkih topov.

Naši letalci so metali v okrožju trdnjave Verdun na francoske čete z uspehom bombe. Poročnik Immelman je sestrelil vzhodno od Douai svoje deveto sovražno letalo, angleško dvokrilno z dvema častnikoma, med katerima je eden mrtev, drugi pa nevarno ranjen. Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Da razbremenijo pri Verdunu ogrožene čete, so Angleži pri Ypernu, Francozi pa v Champagni prešli z močnimi silami k napadu. Angleži so predrlí dne 14. febr. po Nemcih pridobljeno fronto in prišli do prejšnje nemške črte. Nemški protinapad je pa Angleže zopet vrgel nazaj v prednje postojanke, za katere se še bojujejo. V Champagni so Francozi po ljuti artiljerijski pripravi napadli severno in severovzhodno od Suippe; o izidu tega boja še ni poročil. Vzhodno od tam, v Argonih, med Ville-sur-Tourbe in Varennes so Francozi tudi napadli blizu La Chalade, pa so bili takoj odbiti.

Proti vzhodni francoski fronti se vrši premikanje zelo močnih čet. Ker je ustavljen promet na sredozemskih železnicah, se da sklepati da prevažajo tudi sveže angleške čete. Ker se je pa našemu zavezniku posrečilo, da je zopet pridobil vas Douaumont, katero je moral kmalu po osvojitvi izprazniti, da je tamošnjo fronto razširil in se trdno ustalil. Pomen tega najnovejšega po izredno ljutih bojih doseženega uspeha je tem večji, ker so imeli Francozi pri Verdunu na razpolago zelo močne obrambne sile, ker dokazujejo zadnji nad vse ljuti protinapadi.

Francosko uradno poročilo.

Dunaj, 3. marca. (Kor. ur.) Iz vojnotiskovnega urada:

Pariz, 2. marca. Popoldne. V Artoisu smo pod starim lijakom, katerega je vzel sovražnik vzhodno od pota iz Neuville v Folie razstrelili mino. Nov lijak smo vzeli. V okolici Verduna je sovražnik ponoči hudo obstreljeval Mort Homme. Na Cote Oie med Melancourtom in Fourgesom, ravno tako na glavnih prehodih čez Mozo le lahотно delovanje artiljerije. Sinoči proti večeru je sovražnik po siloviti pripravi z artiljerijo vzhodno od Moze in pri Woewre živahno napadel našo postojanko pri Fresnesu, s protinapadom smo ga kmalu vrgli iz osvojenih delov. V Lotringiji večurno bombardovanje na pristavo Sainte Marie, nakar je vzhodno od Bredagne sovražnik napadel pa brez uspeha. V Alzaciji smo z ročnimi granatami v dolini Lauch zavrnili poizkus se močnih nemških patrolj.

Ponoči: V Belgiji je naša artiljerija uničujoče streljala na sovražne utrdbe vzhodno od Steenstraate. S topovi smo razbili sovražno utrdbo med Sommo in Oiso. V Champagni so naše baterije tik pri Suippe zadele sovražno letalo, ki je gorče padlo za nemško črto. V Argonih smo koncentrirali svoj ogenj severno od Harazee in na gozd Cheppy. V okolici severno od Verduna in Woewre se je artiljerijsko delovanje, ki je zadnje dni nekoliko odjenjalo, znatno okrepilo tekom dne na celi fronti, posebno pri Mort Homme, na Cote Poivre in v okolici Douaumonta. Na zadnjo točko se je izvršilo nekoliko skrajno ljutih pehotnih napadov. Naše čete so to vrsto napadov zavrnile in z ognjem decimirale sovražne čete. Povsod so naše baterije krepko odgovarjale in so obstreljevale zvezne poti sovražnika. Severovzhodno od St. Michiela so naši dekalonski topovi obstreljevali kolodvor Vigneulles. Naši opazovalci poro-

čajo, da je na dveh mestih nastal ogenj, zadetih je bilo več vlakov in ena lokomotiva je eksplodirala. V zgornji Alzaciji se je v odseku Sépot na obeh straneh zelo oglašala artiljerija. V zadnji noči je naše obstreljevalno brodogve vrglo 44 bomb vseh kalibrov na kolodvor Chambley, ki je trpel menda občutno škodo. Kljub silovitemu streljanju so se naša letala vrnila dobro ohranjena. Podnevi so naši letalci vrgli 40 bomb na kolodvor Bensdorf in 9 izstrelkov na sovražna poslopja v Auri-courtu.

Angleško uradno poročilo.

Dunaj, 3. marca. (Kor. ur.) Iz vojne tiskovnega urada:

London, 2. marca. Uradno vojno poročilo. V četrtek dopoldne smo napadli strelske jarke pri griču ob kanalu iz Ypra v Comines, katerega smo 14. februarja izgubili in smo ga sedaj zopet osvojili. Vzeli smo tudi majhen, naprej potisnjen del prvotne nemške postojanke. Nekaj ur kasneje je sovražnik napravil protinapad, pa je bil odbit. Ujeli smo 180 mož, med njimi 4 častnike. Rove z minami, ki so bili izpeljani iz osvojenih jarkov, smo porušili. Danes na obeh straneh veliko delovanje artiljerije med Vierfieratom in Boesinghe.

London. (Kor. ur.) Včeraj se je bilo na naši bojni črti 20 bojov v zraku. Poroča se o izgubah sovražnika. S poizvedovanja se ni vrnilo eno naše letalo. Naša pehota in ogenj strojníc je razkropil severno od Somme 40 sovražnih vojakov, ki so poizkušali v varstvu topniškega ognja prodirati iz svojih jarkov.

Ugoden položaj pri Verdunu.

Carib. Švicarski listi poročajo: Bitka pri Verdunu, ki se bje zdaj že drugi teden, se je izpremenila iz napadalne bitke v oblegavalen boj. Pas, ki leži pred francosko glavno bojno črto, so prekorčili Nemci na severu in na vzhodu od trdnjave. Boj se je pričel zdaj tudi na obrambnem pasu. Francoska poročila Nemcem nič več ne odrekajo Douaumonta.

Najsilovitejša bitka svetovne zgodovine.

Geni. »Echo de Paris« poroča: Pri Verdunu se bje najsilovitejša bitka, ki jo je videla kdaj svetovna povestnica. Kolikor se je dognalo dozdej, gre za nemško ofenzivo 800.000 vojakov, ki hočejo vreči francosko bojno črto na način, ki se je izvedel proti Rusom pri Gorlicah.

General Sarraill baje povzan v Verdun.

Lugano. Iz Soluna se poroča: General Sarraill se baje pozove v Verdun nazaj, če se uresniči vest, da ne nameravajo napasti Nemci Soluna.

Uspehi na zahodnem bojišču.

Kolin. »Kölnische Ztg.« poroča: Poleg velikih uspehov pri Verdunu so se dosegli tudi na celi ostali bojni črti veliki delni uspehi. Ujetih je dozdej 297 častnikov, 19.864 mož, zaplenjenih 78 topov in 158 strojníc francoskim četam, Angležev je ujetih: 3 častniki in 250 mož in zaplenjena 1 strojnica.

Verdun in Angleži.

Haag, 3. marca. »Daily Mail« piše: Nemci zadajajo pri Verdunu težke udarce. Tako neumni, kakor jih opisujejo angleški listi, nikakor niso; njihov napad bi se moral presojati z resnim spoštovanjem, kajti to je morebiti najvažnejši vojni dogodek od bitke ob Marni.

Poincare in Briand navdušujeta Francoze.

Kabinetna kriza na Francoskem.

Geni. Nikdar še ni francoska vlada tako rada pojasnjevala vojaške zadeve kakor zdaj. Briand pride dvakrat ali tudi trikrat na dan med poslance in se razgovarja z njimi in jih navdušuje.

Amsterdam. Reuter poroča iz Pariza: Poincaré je obiskal verdunski glavni stan in je častital četam.

Geni. Predsednik Poincaré je brzojavno čestital generalu Humbertu, ki brani Verdun.

Geni, 3. marca. Stališče Briandove vlade je omajano, ker ga dolže, da je zakrivil nedelavnost pri Solunu. A stranke zdaj še ne nameravajo vreči vlade.

V Parizu.

Geni. Iz Pariza se poroča, da zboruje ministrski svet trajno. Strašno nervozni so v vojnem ministristvu. Med Parizom in Londonom se trajno izmenjavajo brzojavke. Vsako uro pričakujejo v Parizu zastopnike angleškega generalnega štaba, da sklepajo o potrebnih ukrepih proti strašnemu napadu Nemcev. Vse železnice prevažajo čete, strelivo itd. Mesto je mirno, a povsod se govori le o bitki pri Verdunu, o kateri sodi narod, da odloči svetovno. Rotterdam. Reuter poroča iz Pariza: Med bitko pri Verdunu je ohranil Pariz svoje staro lice. Parižani mirno in zaupljivo čakajo in zaupajo Joffreju in njegovemu generalnemu štabu.

Veliki vojni svet četverosporazuma.

Geni. Iz Pariza se poroča: Veliki vojni svet četverosporazuma v Parizu se

sestane glede na dogodke pri Verdunu prej, kakor so nameravali. Posveta se udeležijo laški veleposlanik Tittoni, general Porro, general Pryce, lord Derby, Asquith, belgijski ministrski predsednik Broqueville, belgijski vojni minister Vandervelde, vojni minister Gallieni, Joffre in francoski ministrski predsednik Briand.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. marca. (Kor. ur.) Uradno se poroča:

Na bojišču trajno mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 1. marca. (Uradno.) Naši oddelki so premagali velike terenske težkoče in neugodne vremenske razmere, razširili svoje postojanke zahodno od Marmolate in jih utrdili. Pri Črnem vrhu so drzne patrolje, ki so bile poslane na poizvedovanje sovražnik črt na Mrzlem vrhu, metale vanje ročne granate in jih vznemirjale. Artiljerijsko delovanje je bilo posebno ljuto pri Gorici. Sovražnik je obstreljeval več obljudenih hiš, pa je napravil le malo škode in ni nikogar ubit. Naša artiljerija je obstreljevala sovražna vojaška bivališča, čete, ki so bile na maršu, opazovalne straže itd. z očividno dobrim uspehom.

Italijanska zbornica.

Curib, 2. marca. (Kor. ur.) Italijanska zbornica je razpravljala o proračunu naučnega ministristva. Posl. Soglia obžaluje, ker je zatlra vlada radi vojske izdatke za pouk v čitanju, otroškim zavetiščem in celo slabim šolskim lopam na pustem rimskem polju pred glavnim mestom.

Opozicija socijalistov.

Lugano, 3. marca. Skupina socijalističnih poslancev je sklenila stopiti v odločno opozicijo proti vladi in prenapetim intervencionistom. V to svrhu bo v eni prihodnjih sej stranka po poslancu Turattiju zahtevala izpremembo dnevnega reda, in sicer tako, da pride najprej na vrsto proračun zunanje ministristva.

Uspeh laškega vojnega posojila.

Lugano, 3. marca. Dne 1. marca se je v Italiji končalo podpisovanje vojnega posojila. Uradno bodo uspeh razglasili najbrže s tremi milijardami. Resnični novi podpis pa ne bodo presegali pol druge milijarde. Pri 600 milijonih mesečnih vojnih izdatkov bo novo posojilo zadostovalo za dva in pol meseca.

Italijanska nota Ameriki.

Rim, 3. marca. (Kor. ur.) »Agenzia Nazionale« poroča iz ameriških krogov, da je italijanski poslanik v Washingtonu izročil noto, v kateri laška vlada izjavlja, da so italijanski tovarni in potniški parniki oboroženi, da pa bodo svoje topove rabili le, če bodo napadeni.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. marca. (Kor. ur.) Uradno se poroča:

Na bojišču trajno mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Boj patrolj ob Dvini vzhodno od Friderikova kakor tudi na bojnih črtah pri Serveču in pri Ščari.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 1. marca. Severno od Friedrichstadta in na Dvinsk so metali nemški letalci bombe in streljali s strojnimi puškami. Pri jezeru Swenten smo uničili del Nemcev, ki so bežali pred našim artiljerijskim ognjem iz jarkov.

PRED NOVO RUSKO OFENZIVO V BESARABIJI.

Bukarešt. Tu so poučeni, da pospešuje rusko vojno vodstvo novo ofenzivo v Besarabiji na željo Francije, da se ji zlažja položaj na vzhodnem bojišču.

POŠTNI PROMET V BESARABIJI USTAVLJEN.

Bukarešt. Ker trajno sneži, v Besarabiji že devet dni ne vozi pošta.

ANGLEŠKA SODBA O RUSKI OFENZIVI V BESARABIJI.

Amsterdam. Neki angleški častnik se je mudil po naročilu vojnega urada v Besarabiji. Ko se je vrnil v London, je poročal: Ruska armada je nameravala predvsem na besarabski bojni črti zadržati tam z neprestanimi napadi velike sovražne sile. Od konca novembra so žrtvovali Rusi 100.000 mož, medtem ko ni izgubil sovražnik niti petino te številke, dasi ni bil najbrže tako močan kakor Rusi. Avstrilska bojna črta

pri Črnovicah ni ogrožena. Čete na bojni črti sicer niso mnogoštevilne, tudi rezerve ne, a za bojno črto se pomikajo vedno čete, ki odhajajo na Balkan in prihajajo od tam in ki lahko nastopijo vsak trenutek. Sovražnik zato ne potrebuje zbrane močne armade. Sovražne črte ni mogoče prodreti in tudi ne upajo več na to.

RUSI PROTI MALI AZIJI.

Bukarešt. Poroča se, da se pripravljajo Rusi v Besarabiji na napad Male Azije.

POSTOPANJE Z NAŠIMI UJETNIKI V RUSIJI.

Stockholm, 3. marca. »Rječ« poroča: Poveljnik petrograjskega vojaškega okrožja je izjavil, da avstro-ogrski ujetniki, ki ne opravljajo nobenega dela, ne smejo dobiti nič čaja in kvečjemu 1/4 funta mesa tekom 24 ur.

RUSIJA KUPUJE LADJE OD JAPONSKA.

Iz Petrograda se potrjuje vest, da je Rusija kupila od Japonske štiri med rusko-japonsko vojsko na Japonce izgubljene ruske oklopne križarke. Gre za ladje »Revicane«, »Prosvjet«, »Pobjeda« in »Orel«.

RUSIJA UVAJA NAKAZNICE ZA ŽIVILA.

Kodanj. V Rigi in v drugih krajih so uvedli za razna živila nakaznice.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 2. marca. (K. ur.) Agence Telegraphique Milli poroča iz velikega glavnega stana: Sovražne križarke in torpedovke so obstreljevale zadnje dni brezuspešno obal pri Sedil-Bahru in pri Tekeburnu in na morju pri Smirni kakor tudi odprta nebranjena mesta: Kušadasi in nekaj krajev, ki leže severno od tam, nakar so se umaknile.

Neka angleška križarka se je pripeljala dne 29. februarja v zaliv Akaba, obstreljevala je naš tabor na obrežju in je izkrcala v obrambi neke bojne ladje približno 300 vojakov. Naše čete so odgovarjale na ogenj. V boju, ki se je razvil nato, in ki je trajal šest ur, so pregnali sovražnika popolnoma z obrežja. Izjalovil se je tudi popolnoma drugi poizkus sovražnika, da nas vzemirja. Sovražne izgube se cenijo precej visoko. Prostovoljni borilci so se borili tako, da smo jih občudovali.

Jemenska bojna črta. Zadnja poročila izvajajo, da je izgubil sovražnik v zadnjem boju pri Atjušu med Šejk Osmanom in Lahedjem 160 mrtvih, med njimi angleškega generala, ki je poveljeval izkrcanim četam. Sovražnik je izgubil tudi veliko mul. Sovražnik je nastopal med bitko z dušljivim plinom. Armada rodov, ki stane na obrežju od Adena do Hadramuta, je ponudila svojo predajo po bitki pri Atjušu otomanski vladi. Angleži zdaj le malo vplivajo na Aden in Šejk Osman.

Z iraške in s kavkaške bojne črte se nič ne poroča.

× × ×

Akaba leži na severnem koncu dolgega zaliva na vходу Sinajskega polotoka pri Rdečem morju.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 1. marca. Kavkaz: Zasedovanje Turkov se nadaljuje.

Perzija: Pri Kermadžahu smo zasledovali sovražnika in zaplenili še dva topova.

Obleganje Trapecunta.

Carigrad, 3. marca. Turško vojno vodstvo računa s skorajšnjim obleganjem Trapecunta. Zato so ga preskrbeli z mnogimi svežimi četami in številno artiljerijo. Pred mestom sta dve obrambni črti.

Frankobrod. »Frankfurter Ztg.« objavlja iz Petrograda: Ruski listi poročajo, da je obkoljen Trapecunt na suhem in na morju. Rusko brodovje kroži po Črnem morju, a ne vidi nikjer sovražnih brodov. Rusi so preskrbljeni z velikim številom podvodnih čolnov.

Curih. Švicarska brzojavna posredovalnica poroča: Ruski torpedni rušilci so obstreljevali 2. t. m. mesto Trapecunt. V ameriškem konzulatu je ubita ena oseba.

Turški vojni minister v Jeruzalemu.

Carigrad. (K. ur.) Namestnik generalisima Enver paša je prišel s poveljnikom četrte armade Džemal pašo v Jeruzalem.

Amerika pred odločitvijo.

Wilsonovo stališče.

Washington, 2. marca. (K. ur.) Reuter poroča: Stone je rekel tudi tole: Wilson stoji na stališču: Če bo nemški podmorski čoln potopil oboroženo, trgovsko ladjo, bo pozval radi tega nezakonitega dejanja Nemčijo na odgo-

vor in če bi Nemčija vstrajala na svojem stališču, bi bil pripravljen pretrgati diplomatske vezi in bi vso zadevo predložil kongresu, ki ima odločati o vojni. Stone je grajal Wilsonovo stališče, ker po njegovi sodbi je oborožena trgovska ladja bojna ladja.

Kriza na višku.

Washington, 2. marca. (K. ur.) Pozno ponoči so sklenili na posvetu vlade in senatorjev z republikanci, da se jutri razpravlja o resoluciji, ki jo je predlagal Gore in da ne dopuste kakega drugega predloga.

Washington, 3. marca. Senat je sklenil z 68 proti 14 glasov, da se odgodi razprava o resoluciji senatorja Gore na nedoločen čas.

Washington, 3. marca. (K. ur.) Reuter poroča: Z merodajne strani se je izdala izjava, ki odločno zavrača napade senatorja Gore v senatu. Izjava navaja, da je vprašal na posvetu v beli hiši neki voditelj demokratov Wilsona, kaj bi najbrže sledilo, če napade Amerika Nemčijo. Wilson je odgovoril, da bi napad skrajšal vojsko. Zanikava pa se, da bi Wilson izjavil, da želi naj se Zedinjene države udeležijo vojske zato, da se skrajša vojska. Lansing je namignil: Združene države se ne morejo strinjati z nemškim nazorom, da se mora na podmorski čoln z ozirom na njegovo slabotno zgradbo pri napadu bolj ozirati, kakor pri katerikoli drugi vrsti bojnih ladij. Državni oddelek obvešča, v Berlinu se govori, da pet šestin kongresa nasprotuje Wilsonu. Uradni krogi to razglašajo, da pokažejo, kako slabo so v Berlinu poučeni.

Na morju.

Nemški odgovor na angleško stališče glede podmorskih čolnov.

Berlin, 3. marca. (K. ur.) Wolffov urad javlja: Reuter je včeraj razglasil, da ima Angleška glede oboroženih trgovskih ladij to naziranje, da te ladje na podmorske čolne ali kake druge vojne ladje ne smejo streljati, razun za samoobrambo. Nemci napačno sklepajo iz papirjev zajetih angleških ladij, da jim je bilo naročeno začeti z ofenzivo. Ta izjava pa slepi. Nemška vlada je svoji spomenici priložila fotografije teh navodil, da si vsak nepristranski človek lahko sam ustvari sodbu. Iz nemškega gradiva se jasno spozna pravi značaj teh angleških, baje za obrambo oboroženih ladij. To sledi že iz silovitega poudarka, da je ta navodila treba držati tajno. Artiljerijska vsebina navodil in naloga topničarjev kaže, da se v tem slučaju ne gre za prav navadno posadko sovražne trgovske ladje, ampak da je angleška trgovska mornarica ustavljena v boj proti nemški vojni mornarici. Razun tega pa je v navodilih še izrečno rečeno, da naj otvoritev ognja na nemški podmorski čoln ne bo odvisna od kakega sovražnega ravnanja podmorskega čolna. Ta ofenzivna navodila ne postanejo defenzivna s tem, da so v naslovu označena kot defenzivna. Iz številnih slučajev neizvzanih napadov, kakor so zbrani v prilogi 4. k nemški spomenici, je pa zadostno razvidno, da angleške trgovske ladje kaj dobro razumejo smisel danih navodil.

Podvodni periskop?

Milan. Ker tisti, ki so preživeli potop »Provence«, soglasno pripovedujejo, da niso ob potopu parnika zapazili niti sledu kakega podvodnega čolna in ker dohajajo tudi iz Havra značilna poročila o zadnjih potopitvah, sodijo pomorski strokovnjaki, da so oboroženi novi nemški podvodni čolni s podvodnim periskopom. Na parniku »Provence« se je nahajalo 250 potnikov.

Skrivnostna ladja v Kanalu.

Bern. (K. ur.) »Petit Journal« poroča iz Boulogna: V Kanalu so zapazili sumljivo ladjo, ki je mogoče druga »Möve«. Ladja zelo hitro kroži proti zahodu. Angleškim in francoskim križarkam je zapovedano, naj uničijo ladjo.

30 podvodnih čolnov v Sredozemskem morju.

Genf. »Eclair« sodi, da kroži po Sredozemskem morju 30 podvodnih čolnov.

Volna po vojni.

Angleška se bo popolnoma zaprla pred Nemčijo in nami.

London, 1. marca. (K. u.) Reuter poroča: »Daily News« javljajo: Ožji krog ministrov se posvetuje ali naj se že pri bodočem proračunu sklene važno izpremembo trgovske in finančne politike. Kakor se sliši, se po vojni prepove uvoz nemškega blaga. Na ta način skušajo postaviti zid proti orjaškemu trudu, s katerim bo Nemčija po vojni skušala oživiti svojo trgovino.

London, 2. marca. (K. ur.) Reuter javlja: Parlamentarni poročevalec »Times« izve, da bodo v bližnjem času Angleška, Francija, Rusija in Italija najbrže pod-

pisale izjavo, da nobena teh štirih sil brez dovoljenja ostalih ne bo sklenila trgovske pogodbe z Nemčijo ali Avstrijo.

Cerkveni koncert v Ljubljanski stolnici.

Dež je lil, občinstvo pa trumoma hitelo v božji hram, in težko je bilo priti v cerkev in najti določeni prostor. Cerkveni koncert ima posebno privlačno silo, zlasti ta, prirejen sredi bojnega meteža in v dobredelen nametu za vdove in sirote naših padlih junakov. Visoko nad nami se dviga veličastna kupola in slavni »Quaglia« zlive na nas čar svojih umetnin. Ura v visoki lini udari osem in orgle zabučje. Stolni regens chori g. St. Premerl izvaja Bachov preludij, jasno in korektno; s spretnim registriranjem daje skladbi vedno lepše lice. Občudujemo Bachovo logiko v drznih imitacijah in sekvencah in se divimo nad veliko mislijo, ki se pojavlja v klasični njegovi skladbi. Tudi ostale orgelske točke so izredno zadovoljile: Guilmant s svojo globoko občudeno meditacijo, Renner z živahnim Trio in Springer s svojo fantazijo v koralni melodiji »Salve Regina«. Sami mojstri prve vrste; pravi mojster tudi interpret, ki nam jih je predstavljaj. Toda štiri orgelske točke so bile odveč, dve bi bile popolnoma zadostovale. — Orgle so točno izvrševale svojo zadačo, sodba o njih pa je ta, da so poedini registri krasni, v celoti pa se pogreša moč in kremenitost, kakor je bilo že večkrat omenjeno.

Dr. Kimovec-ova »Nagrobica« je pretresljiva skladba, ki s pozavnimi riše resnobni dan sodbe in prosi usmiljenega Sodnika rešitve. Trobila so preveč zatirala zbor. — Hochreiterjev ofertorij iz njegovega Requema je moderna, fina skladba, ki nima v sebi prav nič konvencionalnega; vsak takt prinaša nove lepote, nova presenečenja. Enoglasen zbor je izvajal ofertorij silno občutno.

Premerlovi dve a capella-pesmi sta mojsterski v stavku, manj efektni v učinku. Zlasti »Daj nam mira« je preveč pretrgana in nervozno nemirna v postopih.

Dr. Kimovec-ova »Češčena Marija« je moderna skladba, živa v modulaciji, duhovito zasnovana za tenor-solo, orgle, vijolino, celo in rog, a bila je preemno naštudirana. Taka skladba potrebuje izredno skrbne priprave, te pa ni bilo mogoče, ker se je orkester mudil le tranzito v Ljubljani. — Premerlov psalm je zelo ugajal, a tudi tukaj so trobila dušila tenorista. — Hochreiterjeva »Marija mati« je prijetna, melodična, bolj koncertna nego cerkvena pesem, ki se je izvajala z orglami; zato sta prišla solist in zbor do popolne veljave.

G. Rijavec, koncertni in operni tenorist, ima krasen, mehak in gibčen tenor, ki je v nižini in višini enako doma. Krasi ga pravilna vokalizacija in občutno prednašanje.

Hilidova pesem »Gib uns den Frieden« se je zelo razlikovala od ostalih programnih točk; je namreč koncesija občinstvu, ki ne ljubi moderne; je mehka, sladka pesem, bajno instrumentirana. Bodi zastopana tudi ta struja.

Sattnerjeva »Evharistični tron« se odlikuje po plemenitem alt-solo, kateremu sledi dramatično nakičeni zbor, ki se dvigne v polnih akordih do pretresljivega učinka.

Biser celega koncerta pa so bile Gollerjeve »Lavretanske litanije«. Kdo ni občudoval gladkega toka cele skladbe, mojstrske instrumentacije, ki je bila sicer nasičena krepkih glasov, vendar ni prevladovala, marveč krepko podpirala pevski zbor.

O stolnem zboru gre hvala, da je brez hibe in z veliko vneto izvršil svoj nalog. Razmerje glasov je bilo pravilno, nijansiranje lepo, vokalizacija čista, disciplina vzgledna.

Cerkveni koncert je prelepo vspel in nudil v svoji celoti nenavaden užitek. Iskreno priznanje gre gg. Premerlu in dr. Kimovcu, ki sta v kolegijalnem sporazumu in z občudovanja vredno marljivostjo pripravila in vodila celo prireditve. Občinstvo je bilo izredno zadovoljno in je z ogromno udeležbo pokazalo, kako so mu priljubljeni cerkveni koncerti.

Primorske novice.

Položaj v Gorici in okolici. Lahki nepredvidno je predpoldne mirno, koj popoldne, to se pravi, ko povzijejo italijanski topničarji na Cerovem in v Št. Ferjanu menažo, se prične zopet obstreljevanje. Ljudje hitijo v varnejše prostore, kleti in prične se življenje katakomb. Solkan je precej izpostavljen laškemu ognju in ako se položaj ne izboljša, bo moral ljudstvo svoje domove zapustiti. Na zunaj ne kaže Gorica rav-

no tako desolatne slike razrušenega mesta, pač pa so poškodbe v notranjstvi poslopij res velike. V nadškofijskem poslopiju vtrajajo še vedno poleg slug mons. Castelliz, administrator placute Grusovin in sedaj še tajnik Letničar, kateri se je preselil iz svoje od Italijanov porušene hiše pod Kostanjevico v škofijo. Poprej so gospodje stanovali v kleti, sedaj so se dvignili nekoliko višje — v pritličje. Nadškofijsko poslopje je občutno poškodovano, posebno vsled ognja, katerega so povzročile tri laške zažigalne granate. Vrt je ves razoran. Škofovi zavodi so največ trpeli že meseca decembra. Stolep je ves preluknjan od laških granat. Ena italijanska granata večjega kalibra je zadela poslopje v drugo nadstropje nad vhodom in naredila veliko opustošenje. Vendar bi se dalo to še pretrpeti, če ne bo hujšega. Kaplan Jug je spremenil svoje stanovanje in stane sedaj drugje. Kraji krog Pevme in Oslavja so popolnoma razdejani. Laške granate sežejo do Volčjedrage. Posebno radi obstreljujejo Lahi dovodne ceste od Volčjedrage in Šempetra proti Gorici. Povdariti moramo res izvanredno požrtvovalnost in junaštvo ne samo goriške mestne duhovščine, ampak tudi okoliške, ki vztraja med svojim ljudstvom v vedni življenjski nevarnosti že deseti mesec. Duhovnikov v Solkanu, Kronbergu, Vrtojbi, Biljah s šempeterskim dekanom dr. Knavsom na čelu ne morejo prepoditi laške granate. Vendar upamo in trdno pričakujemo, da niso več daleč tisti dnevi, ko ne bosta Gorica in okolica več izpostavljena ognju sovražnega topništva in bo sovražnik vržen daleč, daleč nazaj, odkoder je prišel. Bod daj, da bi to bilo kmalu.

Italijanska opustošenja na goriški fronti. Naše vasi, ki se nahajajo tik ob italijanski fronti, so strahovito opustošene od italijanskega ognja. Vse cerkve, katere morejo Italijani doseči s svojim ognjem, so obstreljevane in v žalostnem stanju. V Kalu na Kanalskem je zadela 15 cm granata prezbiterij, med časom, ko so se nahajali v cerkvi levpši kurat č. g. Janko Sedej in domači kurat č. g. Franc Močnik, ki sta bila vsa bela od ometa. Toda Bog jih je varoval, ostala sta nepoškodovana. Dalje je granata podrla župnišče in trgovino nasproti cerkve. Italijani obstreljujejo ljudi, ko gredo iz cerkve, dosedaj brez žrtve. V Kal so padale granate že septembra meseca. Zažgale so spodnji del vasi. Dvanajst hiš je popolnoma pogorelo. Na intervencijo kalskega kurata dobe pogoreli državno podporo. Iz Levpe so ljudje zbežali, vračajo se pa v mirnih dneh domov po svojih opravkih. Cerkev v Levpi je poškodovana, toda ne močno. Avče nudi prizor žalosti in razdejavanja. Ljudje se pripravljajo na žalostno pot v barake. Omeniti moramo posebno požrtvovalnost župana g. Kovačiča in junaštvo vikarja č. g. Simona Gregorčiča ml., ki je v najhujšem granatnem in šrapnelnem ognju nesel Najsvetejše iz razdejane cerkve v župnišče.

Iz Gorice. Na vogalu ulice Rabata in Vogel sta padli dve granati na hišo, ki jo je bil ravnokar zapustil zidar, ki je popravil prejšnje poškodbe. Krog poldne so močno letele granate tudi na št. Andraž. — Ulico A. Ristori so prekrstili v ulico Monte S. Michele. — V ulici vojašnice je granata popolnoma demolirala trgovino čevljev. V ulici Rabata je granata zanelila požar, ki so ga pa ognjegasci hitro pogasili.

Pogled na Podgoro pri Gorici. Županstvo občine Podgora šteje 4 katastralne občine, in sicer: Podgora, v kateri je bilo pred vojno 337 hišnih števil in 2229 prebivalcev; Pevma, 197 hiš. števil in 1316 prebivalcev; Sv. Maver, 63 hiš. števil in 359 prebivalcev; Podsobotin, 51 hiš. števil in 346 prebivalcev, skupaj tedaj 618 hišnih števil in 4250 prebivalcev. Vse štiri katastralne občine leže na desnem bregu Soče. V Podgori se je nahajala moderna tovarna za papir in celulozo družbe Leykam-Josefsthal, v kateri je imelo zaslužek nad 700 delavcev. V zdravstvenem oziru je bila Podgora naravnost vzorna; vse greznice, stranišča in jarki ob občinskih cestah so bili obzidani in pokriti. Po dolgotrajnem zahtevanju je tovarna zgradila tudi vodovod dobre pitne vode po celi občini ob državni cesti; zahvala za to gre še danes c. kr. nadkomisarju Baldiču in nad 44 letnemu županu Antonu Klančiču. Razen tega daje dobro čisto vodo bistra Soča in pa trije vodnjaki, ki dobro služijo sedaj našim hrabrim vojakom. V seji z dne 7. februarja 1914 sta občinski starseštinstvi v Podgori in Pevmi podpisali tudi pogodbo za električno razsvetljavo. Tudi drugače se je podgorsko občinsko starseštinstvo v lepi slogi s prebivalstvom odlikovalo v izvrševanju narodnih in kulturnih nalog; vzdrževala sta se dva otroška vrtca na občinske stroške; enega je vzdrževala Slovenska Straža; podpirala so se razna društva. V Pevmi je imela svoj sedež zavarovalnica za živino in domača hranilnica in posojilnica, ki jo je vodil čast. g. kurat Ivan Humar. Podgorsko županstvo se je moralo vedno boriti proti onim mogočnim silam, ki bi bile rade z italijanskimi šolami izpodkopale slovenstvo v podgorski občini; borilo se je nad 30 let, in sicer

uspešno. Ako se danes ozremo po nekaj tako cvetoči podgorski občini, se nam nudi žalosten pogled. Na Kalvariji, kjer se je spomladi tako rada sprehajala goriška gospoda, ne vidimo več treh križev, ne vidimo več košatega gozda. Pod Kalvarijo ne najdemo več krasnih tovarniških stavb in visokih dimnikov, marveč nam reže nasproti same grozne razvaline in jame. Ako se ozremo proti Oslavju, ne vidimo več znamenitih vinskih nasadov, lepih cest in ponosnih kmečkih domov, ampak do kosti oguljeni grič nam kaže svoja gola rebra — vse drugo je izginilo brez sledi. Tudi Sv. Maver in Podsabotin nista drugega nego žalosten, brezupen kup razvalin. Podgorsko prebivalstvo je razkrojeno po ostali Primorski, Kranjski in Štajerski; hrepeni in žaluje po svojih domovih in se vprašuje, da-li in kdaj jim je usojeno vstajenje?

Novi zapisnik pogrešanih družin s Primorskega priobčimo v torek.

Iz Steinklamama. Tudi danes bi vam rad mnogo dobrih in veselih novic napisal iz naših barak in taborišča, pa jih ni veliko. Pa vendar prav brez novic tudi nismo. — Dobili smo novega predstojnika in oskrbnika v osebi g. dr. Oto Jerolimaka. Ta je od novembra 1915 do zdaj že naš tretji poglavar. Prvi je bil grof Revertera, drugi baron Liebenberg, tretji sedanji g. doktor. Najdajmo se, da smo dobro zamenjali. Odkar je on tu — se je začelo novo življenje — začel je povsod čistiti. Dela mu ne bo manjkalo — in dobre volje tudi ne. Mož je zelo delaven in čuti z begunci. Bog daj, da bi v kratkem imel največ uspeha. — V kratkem se začne šola. Otroški vrtec že imamo. — V kratkem pojdemo na božjo pot h Mariji Cel — morda že v soboto.

Proti irendentizmu v Trstu. »Il Cittadino di Trieste« priobčuje članek, pod katerim je podpisan »Miransky«, v katerem s prstom kaže na nekdanje znane iredentiste, pristaše zloglasne kamore, ki so se znali prilagoditi sedanjim razmeram ter nosijo v gumbnici žrnožolte znake. V resnici so pa ti ljudje ostali isti izdajalci domovine, kakršni so bili, saj ni misliti, da bi se bilo njihovo prejšnje sovraštvo do avstrijske države čez noč izpremenilo v ljubezen in vdanost. Ti ljudje so se znali celo usiliti v razne javne komisije in organizacije, kjer vedo škoditi osebam, ki niso nikdar pripadale kamoristični stranki, ali ki so neitalijanske narodnosti. Korist domovine in tržaškega domoljubnega prebivalstva zahtevata, da se pomeže s temi ljudmi, da se izbrise zadnja sled irendentizma, preden se vrnejo z bojišča naši hrabri vojaki, ki morajo prelivati svojo kri po krivdi teh zagrizencev.

V Lonjerju pri Trstu je umrl g. Mihael Čok, posestnik in podjetnik, nadzornik Ljudske hranilnice in posojilnice. Z vztrajnim delom si je pridobil lepo premoženje in lepo vzgojil svoje otroke. — Naj počiva v miru!

Oglasil se je iz ruskega ujetništva po 16. mesecih Franc Moškat, Cerkno na Goriškem. Služil je pri 97. pešpolku. Nahaja se v mestu Bielovo, gubernija Tulska.

Dnevne novice.

+ Iz odbora »Ljudske posojilnice«. Kot naslednik preminulega c. kr. komerčnega svetnika g. Frana Povšeta, je bil izvoljen predsednikom »Ljudske posojilnice« v Ljubljani, g. Jean B. Polak industrijec v Ljubljani. Kot naslednik odbornika pa g. Rajko Marončič, veletržec in posestnik v Kranju.

+ Novi krilni pobočnik generala Bo-rovića. Kakor poroča »Strenfleurs Militärblatt«, je cesar imenoval podpolkovnika generalnega štaba Egona barona Bolfras za krilnega pobočnika generala Bo-rovića.

+ Nemški dan na Dunaju. Preko »Frankfurter Zeitung« izveemo: Končno se je vendarle posrečilo sklicati nemški narodni dan, katerega se udeležijo tudi nemški socialni demokrati, tedaj vse avstrijske nemške stranke. Na dnevnem redu bodo vsa vprašanja nemškega naroda v Avstriji. Zborovanje se vrši 14. marca na Dunaju.

+ Duhovniške vesti. Umeščen je bil dne 3. t. m. na župnijo Leše č. g. Matej Ahacič, ekspozit v zač. pokoju v Repnjah. — Odpovedala sta se svoji župniji čč. gg. Anton Kocijancič, župnik na Mirni in Ad. Knol, župnik v Kolovratu. — Za župnega eskurendo upravitelja na Mirni je imenovan č. g. Ivan Strajhar, kaplan v Št. Rupertu in č. g. Josip Bressan, vikar v Jamljah, goriške nadškofije, bivajoč v D. M. v Polju za župnega upravitelja v Kolovratu.

— Umeščen je bil na župnijo Mošnje dne 2. t. m. č. g. Francišek Bleiweis, župnik v Lešah.

+ Spomladansko delo. Včerajšnja ministrska naredba urejuje spomladansko delo. Vsak kmetovalec (lastnik, najemnik, užitkar) mora vse svoje njive, v kolikor so pripravne za obdelanje, sedaj spomladi in tudi kasneje ob-

delati. V gotovih slučajih žetvena komisijska lahko dovoli izjeme. Ta komisija mora skrbeti, da se tudi letos spomladansko delo pravočasno in popolnoma opravi. Komisija mora ugotoviti še ne obdelana polja, zlasti ona, ki vsled vpoklica gospodarja ali drugih oziror potrebujejo tuje pomoči. Komisija mora napraviti delavni načrt za obdelovanje takih potrebnih polj; skrbeti mora za delovne sile in vprego in orodje; kmetom svetovati, kaj naj sadijo, kje naj dobijo seme in umetna gnojila. Občini morajo naznaniti tista polja, katerega radi vpoklica ali drugih vojaških ovir ni mogoče obdelati. Okrajno glavarstvo bo po večini naložilo občinam, da obdelajo taka polja. Za prestopke kazni do 1000 K ali 1 mesec zapora.

+ Novi ljubumerski župnik in dekan deželni poslanec č. g. Josip Ozmec je bil instaliran dne 1. marca.

— Za častnega občana je izvolila občina Naklo gospoda c. kr. okrajnega glavarja Franca Schitnik v Kranju.

— Predstava v Mostah v nedeljo 5. sušca v Društvenem domu se prične ob 5. uri popoldne.

— Odlikovan je bil s srebrnim zaslužnim križcem s krono, na traku hrabrostne svetinje za zasluge pred sovražnikom, naš rojak-Novomeščan, g. Alojzij Morauc, kateri se nahaja že od prvega dne vojne napovedi na bojišču. Čestitamo!

— Smrtna kosa. Iz Prema poročajo: V petek, 3. t. m., smo spremili k zadnjem počitku prerano nam zgubljenega sovaščana trgovca, gostilničarja in posestnika v Spodnjih Bitinjah, g. Antona Grahorja. Zatisnil je oči ponoči 29. svečana v 59. letu starosti. Veličasten pogreb je pričel o njegovi priljubljenosti. Pokojniku blag spomin, naše sožalje prizidejti obitelji. — Na šenturški gori je umrl Janez Podgoršek, v visoki starosti 83 let. Bil je blizu 40 let cerkvenik in organist. — Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je umrl 47 let stari posestnik Jurij Rižman. — Umrla je v Gorjah pri Bledu dne 25. februarja Marija Jan (Rebrovka) v 70. letu; 11 let je ležala. Bila je skrbna mati.

— Župnik Jožef Roščihar. Ob sklepu lista smo prejeli: Dne 2. marca je umrl v Poličanah uokoženi župnik Jožef Roščihar. Pogreb se je vršil v soboto, 2. marca. Svetila mu večna luč!

— Promoviral je danes na Dunaju g. Milk o Kos, redni član Instituta za raziskavanje avstrijske zgodovine, za doktorja filozofije.

— Poročil se je gospod Milan Klun z gđno. Linko Göderer iz Ortneka.

— Usposobljenostne preizkušnje za občne ljudske in za meščanske šole v spomladanskem terminu 1916 se prične na c. kr. učiteljsku v Ljubljani v petek, 28. apr., ob 8. uri popoldne. Pravilno opremljene prošnje za priupust k usposobljenostni preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno c. kr. okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do 17. aprila v rokah izpraševalne komisije.

— Odlikovana Gorjanka. Pogačar Anton iz Gorij, žandarmerijski stražmojster, je bil 24. septembra 1915 odlikovan s srebrno svetinjo 2. razreda radi junaškega nastopa proti vpadajočim Italijanom. Isti je z 12 možmi v skalovju na meji zadržal dve laški kompaniji. Sam je ustrelil poveljnika, laškega stotnika. Pogačarju je poveljnik Farkaš 20. honv. inf. div. še posebno pohvalno pismo izročil za njegovo junaško borenje nasproti sovražniku. — Andrej Jakopič iz Zgor. Lazov (Čudnov), 18 let star, je bil za svojo hrabrost v boju proti Italijanom prejel bronasto hrabrostno svetinjo ter bil povišan za desetnika. Gorjanci se povsod postavijo.

— Prevzemanje zasebnih pošt nih za-vitkov za novo ustanovljene etapne poštnice urade 272, 273, 342, 343, 344, 345, — ni dovoljeno.

— Iz Tržiča. Društvo sv. Jožefa je imelo 20. februarja 19. redni občni zbor, ki se je vršil v znamenju vojske. Iz poročil posnemamo, da je moških članov ostalo doma le še 33; samo telovadni odsek Orel je dal domovini 30 vajakov. Kljub temu se društveniki in društvenice še vedno redno shajajo ob torkih. Patriotičen čut je pokazalo društvo, ko je z obema odsekom vred zabilo žeb-lje v brambni ščit v Kranju; telovadni odsek je še posebej prispeval 300 K k vojnemu posojilu. Za društvenega predsednika je izvoljen g. kaplan T. Javornik.

— Mrivega so našli dne 28. m. m. 68-letnega Antona Radešček, posestnik v Dol. Grčevju, občina Št. Peter pri N. m., v nekem vodnem jarku blizu njegovega doma. 22. m. m. se je v temni noči vračal na svoj dom. Gotovo mu je spodrsnilo na obronku. Zdrknil je v skalnat jarek ter se deloma ubil, deloma je utonil.

— Iz ruskega ujetništva nam pišejo: Podpisani Slovenci, vojni ujetniki, naznanjajo svojim domačim, znancom in prijateljem, da se nahajajo tačas zdravi pod spodaj navedenim naslo-

vom. V nadi na skorajšno svidenje v ljubi domačiji, pošiljajo iskrene pozdrave: Adols Skrabar, Gorica; Julij Prinčič, Kojsko—Snežatno; Franc Ciglič, Št. Ferjan; Josip Kovačič, Tolmin—Zabce; Ivan Bizaj, Št. Ferjan—Cerovo; Rudolf Marin, Kočevje; Matija Kos, Ljubljana; Vincenc Pavlič, Domžale; Andrej Rozman, Ljubljana; Josip Berčič, Ziri; Franc Jeriša, Moše pri Smledniku; Anton Bolte, Kamnik; Josip Skrljav in Miha Gombač z Opčin, Anton Leban, Solkan. Naš naslov: Donska oblast, gorod: Aleksandrov Gruševsk, rudnik: E. T. Paramonova, Rusija. — Iz ruskega ujetništva sta se po dolgem času oglasila dva Štepanjca: Ivan Genussi je pisal iz gubernije Jekaterinoslav, Ivan Kregar pa iz Susrana v simbirski guberniji. Oba sta zdrava.

— Odlikovan je bil s »Signum laudis« Slovenec Anton Drašček, nadporočnik črnovojskega polka št. 27, nadučitelj v Zalogu. Odlikovanec je od začetka vojne služil pri našem črnovojskem polku.

— Slovenske žrtve za domovino. Okoli svečnice je umrl v neki bolnišnici na Štajerskem g. Franc Pirc, bivši učitelj v Žužemberku, ki je bil poklican v vojake, a zaradi bolezni vojske ni videl.

— Iz ruskega ujetništva se je oglasil po 16 mesecih Ivan Grad, doma iz Vevč pri Dev. Mar. v Polju.

— Zaplenitev premoženja. Deželno sodišče v Inostu je izdalo odlok, s katerim se zapleni premoženje sledečim osebam: dr. Armeliniju, zdravniku v Burgu; Petru Romiju, trgovcu in županu v Burgu; Celsu Caste, učitelju v Snerallu in Albinu Rella, tajniku in hišnemu posestniku v Tridentu. Vsi so obtoženi zaradi veleizdaje.

— Razpuščeno društvo v Dubrovniku. Dalmatinska vlada je razpustila srbsko telovadno društvo »Dušan Silni« v Dubrovniku.

— Hercegovci obsojeni v Italiji zaradi vohunstva. »Pol. Korr.« poroča, da se je vršil v Anconi proces proti nekemu Živankoviću rodod iz Hercegovine. Živanković je bil obtožen zaradi vohunstva in obsojen na osem mesecev ječe.

— Novo prerokovanje znane pariške vedeževalke madame Thebes objavlja list »Petit Journal«. Madame Thebes pravi: Konec vojne bo koncem meseca avgusta. V marcu pretresejo Evropo novi dogodki, ki bodo morda povzročili, da prenehajo boji.

Listnica upravnistva.

Pri premembah bivališča nekateri cenjeni naročniki še vedno nočejo napisati starega naslova poleg novega, akoravno smo že mnogokrat povedali, da brez navedbe starega in novega naslova ne moremo pravočasno rešiti zaželjene premembe. Vsak naj torej v lastno korist pri vsaki premembi zapiše ali nalepi dotedanji naslov.

Ljubljanske novice.

— Častna diploma generalu Globočniku razstavljena. Častna diploma občine Bohinjske Bistrice generalu Globočniku je razstavljena v oknu našega upravnistva. Diploma je mojstrsko delo slovenskega kiparja Frana Ropreta z Bleda.

— Novi ljubljanski meščanje. Magistratni gremij se je izrekel, da se podeli meščanstvo posestniku in gostilničarju gospodu Tomažu Bizilju Pred škofijo, mesarskemu mojstru Ant. Bizilju na Hradeckega cesti in posestniku g. Ant. Pogačniku v Spodnji Šiški.

— Lov ljubljanske občine na dražbi. Magistratni gremij je odklonil ponudbo ljubljanske lovske družbe »Sava« za podaljšanje najemnine ljubljanskega lova in je sklenil razpisati skupno drožbo lova ljubljanske mestne občine in Spodnje Šiške za vsaklino ceno 1200 K na leto.

— Ustanove. Magistratni gremij je sklenil podeliti ustanovo Mar. Zupanič 60 K na leto dijaku Alojziju Lenarčiču. — Ustanovo za otroke vojaškega stanu 90 K na leto pa 80 let stari Antoniji Hochmayer.

— Zlato poroko sta obhajala minolo nedeljo v frančiškanski cerkvi 78letni Matvez Moder, posestnik na Selu pri Grosupljem in njegova 71letna soproga Marija, rojena Potokar. Jubila sta bila skrbna gospodarja in roditelja osmerih otrok, ki so še vsi živi.

— Družaben večer priredi jutri na pustno nedeljo ljubljanska krajevna skupina Avstrijskega mornariškega društva v veliki dvorani hotela »Union« na korist lastnih patriotskih svrh in na korist zbirke za dogotovitev posebnega potapljalnega »Učolnt«, ki ga društvo pokloni c. in kr. mornarici kot ljudsko darilo. Družabni večer se bo vršil po načinu, ki se je zadnjič obnesel tako zbornu, da se je z mnogotere strani izrazil želja, naj bi čim prej sledila slična zabavna prireditve. Koncertirala bo odlična vojaška godba. Gospodične iz društvenih krogov bodo razpečavale razglednice, ki jih bo mogoče neposredno oddati pošti. Prišton ima vsakdo. Vstopnina znaša 1 K.

Z ozirom na patriotske svrhe večera se preplačila hvaležno prejemajo. Začetek ob pol osmih. Kakršenkoli prostor rezervirati je nemogoče.

— Krompir pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Mestna aprovizacija bo prihodnji teden zopet prodajala krompir, toda ne več v »Mestnem domu«, ampak v skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Podrobnosti se bodo pravočasno objavile.

— Pozor! Vsi oni obrtniki, pri katerih je komisija prednaznomovala kovine, se opozarjajo, da jih zanesljivo pošljejo v ponedeljek, dne 6. t. m., na mestni magistrat, srednja hiša, pritlično, na dvorišču, od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

— Brezplačno zemljišče za prehranitev prebivalstva. Mestno zemljišče za Bežigradom v Spodnji Šiški in ob Gruberjevem prekopu se tudi letos kakor lani da strankam za obdelovanje brezplačno na razpolago.

— Službo išče v pisarni, pri kakli ekspediciji, knjigovodstvu ali kaj sličnega sposoben mož v najboljših letih. Vojaščine popolnoma prost, zmožen slovensčine, nemščine in italijanščine. Ponudbe na naše uredništvo.

— Izgubila je neka revna prodajalka na Dunajski cesti pred Bavarskim dvorom 3. t. m. ob pol deveti dopoldne 60 kron. Poštenjak, ki jih je našel, naj jih izroči policiji.

— Izgubila se je neka vsota denarja na potu od Elizabetne ceste do Mestnega trga. Pošteni najditelj naj jo odda c. kr. policijskemu ravnateljstvu. Zadeva je tembolj nujna, ker je izgubila denar uboga begunka.

— Dotična dama, katera je v sredo zjutraj v frančiškanski cerkvi vzela neki moški dežnik s seboj, se prosi, da ga prinese tačoj v Volfovo ulico 1, I. nad., vrata 6, kjer dobi svojega nazaj. Ime je znano.

Tudi pri zobobolu razvija Fellerjev fluid iz rastlinskih esenc z znanko »Elza-fluid« svoje bol lajšajoče lastnosti. S fluidom se vriha boleče lice, mal, v fluid pomočen kosček bombaža se vtakne v votel zob in v uho na dotični strani in se obeže s suho cunjjo, nakar kmalu ponehajo bolečine. Zopetni nastop zobobola je lahko zabraniti z vsakodnevnim čiščenjem zob z »Elza-fluidom«. 12 steklenic tega tudi jako mnogo vporabljenega domačega zdravila pošlje lekar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 285 (Hrvat-ska) l. s. za 6 kron poštne prosto na vse kraje. (—e—)

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika tvrdke Čuha & Jesih, »Pod Trančo« vjudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

— Izgubil se je šolski zvezek o trigonometriji od Rožne ulice čez šentjakovski most do Križevniškega trga. Pošten najditelj ga blagovoli oddati proti primerni nagradi Ulica na Grad št. 8, I.



Zadnji dnevi letošnjega predpusta v
KINO CENTRAL
v deželnem gledališču
Pustna nedelja 5.,
pustni ponedeljek 6.
pustni torek 7. marca

Izbrana burka!

Izbrana burka!

Robert
in
Bertram
ali

veseli vagabundi.

Burka vagabundov v 4 oddelkih s slavniimi komiki Bonnom, Burgom, Diegelmannom in Lubitschem v glavnih ulogah.

Velezanimivo:

Bolgarski car v avstr. glavnem stanu.

Zobna - kréma

KALODONT
ustna voda

HIŠA

s trgovino in gostilno na Savi pri Jesenicah št. 101 ob glavni cesti nasproti velike tovarne za železo se prodaja 11. marca t. l. na javni dražbi. Pojasnila daje Oton Homan v Radovljici.

Sprejme se več spretnih prodajalk

za tukajšnje manufakturno trgovino. Ozira se samo na popolnoma izvežbane moči. Natančne ponudbe se pošljejo pod »Stalna služba 603« na upravništvo »Slovenca«.

Izjava.

Podpisana sem zavarovala svojega na bojišču se nahajajočega moža pri c. kr. avstrijskem vojaškem zakladu za vdove in sirote. Usoda je hotela, da je mož padel na polju časti.

Imenovani zavod mi je zavarovalnino potom okrajne poslovalnice v Krškem točno izplačal. Razen plačane premije nisem imela nobenih drugih stroškov, dostavili so se mi vsi spisi na domu kakor tudi zavarovalnina.

Stejem si torej v dolžnost, da ta zavod vsakemu priporočam, kdor ima svojce na bojišču.

V Dobe, p. Kostanjevici, dne 29. feb. 1916.

Marija Kuhar.

Proda se pod zelo ugodnimi pogoji

emonadstropna nova hiša

z zemljiščem dveh oralov. Hiša je tik dolenskega kolodvora v Ljubljani in pripravna za vsako obrt. Več se poišče pri Herman Češnovarju, Dolenjska c. št. 3 v Ljubljani.

8 brejih krav

se odda v rejo, kakor tudi zamenja s klavno živino. 594

Unovčevalnica za žvino

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 29.

Kupim Wertheimerco

manjšo oblike, visoko 130—150 cm. Ponudbe z navodbo mere in cene na upravništvo tega lista pod šifro blagajna 593.

1-2 sobi

s kuhinjo in predsobo

isčeta

dve dami za takoj ali pozneje. Ceniene ponudbe sprejema F. Hlavka Prešernova ulica 5. — 595

Zadruga premogetržcev

vijudno naznanja sl. občinstvu, da prodaja vsak posamezen član zadruge premogetrže na cele vozove ali tudi vagone, kakor drugi podjetniki. — 591

Na prodaj ima

brinje

za kuho brinjevice

v poljubnih množinah po nizki ceni tvrdka

Ivan Jelačin v Ljubljani.

Gospod išče takoj snažno, svetlo,

meblovano sobo

v I. ali II. nadstropju. Ponudbe sprejema uprava tega lista pod »Svetla soba«.

Lepa, lahna

kočija

se prodaja.

Kje. se poišče pri upravništvu »Slovenca« pod št. 588.

Hiša

v Žužemberku št. 175 poleg sejmišča e poceni na prodaj. Poisnila da Jančigar, Ljubljana Abacileva cesia št. 5. 585

PLEVE:

ovsene, pšenične, ajdove, deteljne, kakor tudi pesa in korenje

se kupujejo

v vsaki množini. Ponudbe se pošiljati na »Kranjsko svinjerejsko družbo v Lukovici, pošta Ljubljana, Dunajska cesta 29. 545

Sprejme se takoj

DEKLÉ

na deželo v bližini Ljubljane. Vajena mora biti tudi kmečkoga dela. Ponudbe sprejema uprava lista pod št. 589.

Z bojišča.

Izobražen, soliden, 25 let star mesar z nekaj tisoč gotovine želi znanja v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo v starosti do 25 let s primernim premoženjem. Ponudbe s sliko pod šifro K. G. 6655 na upravo lista. 583

boljši hlapec

sprejme se na vočje posestvo blizu Ljubljane, volasčine prost, 30—60 let star, ki se razume na poljedelstvo. Pača po dogovoru. Naslov pove uprava »Slovenca«. 607

Vabilo

na redni

občni zbor

Obrtno pomožnega društva

registrirane zadruge z omejeno zavezo v Ljubljani ki se vrši

v četrtek dne 17. marca 1916 ob 4. uri popoldne

v društvenih prostorih na Kongresnem trgu št. 4 I. n.

Dnevni red:

- 1.) Čitanje zapisnika 59. občnega zbora.
- 2.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 3.) Odobrenje računskega zaključka za za l. 1915.
- 4.) Nadomestna volitev načelstva in nadzorstva.
- 6.) Slučajnosti.

Načelstvo.

Dodatek: Ako bi občni zbor ne bil sklepčen ob določeni uri, se vrši eno uro pozneje z istim dnevnim redom drug občni zbor, neglede na število navzočih članov.

Posrečilo se mi je preskrbeti in iz gotovih virov ogromno množino spomladanske konfekcije in zato tudi lahko svoje cenjene odjemalce postrežem še z najboljšim blagom po starih najnižjih cenah in sicer:

Za dame in deklice:

kostime v svilu in blagu, različne paletoje, dežne in polovalne plašče, posamezna krila, bluže, halje i. t. d. iz priprosele do najboljše kakovosti v najmodernejši barvi in obliki.

Za gospode in dečke:

obleke, smoking, promenadne in športne. Štucerji in raglani, gumijevi plašči najboljše znamke.

Za vojake:

cele uniforme, nepremočljivi gumijevi plašči i. dr. vse iz zanesljivega dobrega, trpežnega blaga in izdelka. Za mnogobrojni posel se priporoča:

O. BERNATOVJČ Ljubljana - Mestni trg 5-6

Novost!

Novost!

Nepogarljiva asbestna štedilna luč

„Carbano“



je najcenejša luč, prekaša vse voščene in druge nočne in štedilne svečave in gori vsakokrat ko je bila napolnjena, 10 do 12 ur svetlo, mirno in enakomerno. „Carbano“ traja, ako se jo uporablja vsak dan, približno 2 leti. Plamen ostane vedno enak in ne postane nikdar meglen ali manjši. „Carbano“ je glede na varnost najvarnejša luč. — Posebno je primerna za gospodinjstvo, kot nočna luč, dalje za razsvetljave, za večno luč v cerkvah in kapelah, v kateri namen so jo dovolili in priporočili preč. škof. ordinariati vsem dekanjskih in župnih uradom.

Cena brez stekla 50 vinarjev.

Dobiva se z zelenim, vijšnjevim, temno-belim in živordecim steklom, premerno nekaj dražje.

Preprodajalci popust.

Edina prodaja pri

Juliju Klein, Ljubljana

zaloga stekla in porcelana.

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem p retužno vest, da je naš preljubljeni soprog, oče in tast, gospod

ANTON GRAHOR

trgovec, gostilničar in posestnik

danes ob 9. uri zvečer previden s svetotajstvi v 59. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega ranjkega se bo vršil iz hiše žalosti v petek, dne 3. sušca 1916. ob 9. uri dopoldne.

SPODNJE BITINJE, dne 29. svečana 1916

Ivana Grahor,

soproga.

Anton Grahor, oče. — Antonija Ambrožič, sestra. — Josip, Anton, Ivan, sinovi — Ivanka, Minka, Kristina, Pepca, hčere. — Pavel Renko, zet.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube našega nepozabnega sina, ozi. brata, strica in svaka, č. gospoda

Andreja Zgaga

župn. upravitelja v pokoju

izrekava rodbini Zgaga in Labič vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremlili pokojnika na zadnji poti, našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zah alju emo vsem duhovnim sobratom, g. nadušitelju Plesničarju za sprematvo domače šolske mladine, slavnemu pevskemu zboru za ganljivo petje in slavni požarni bramb. Zlasti pa se zahvaljujemo domačemu g. župn. ku č. g. V. Oblaku, ki je rajnika tudi med boleznijo obiskoval in tolažil.

Vsem Bog stotero poplačaj!

Kropa, dne 3. marca 1915.

Zalujoči ostali.

Specialni oddelek platna

v trgovini

A. Šarc lastnica Jadviga Šarc

Ljubljana

Šelenburgova ulica 5

nudi se priložnost k dobremu in cenemu nakupu

rjuh
brisalk
brisač
prtov
prtičev
šifon

srajce
hlače
spalne srajce
spalne jopice
spodnja krila
nogavice

odejnih rjuh
blazin
pernatih blazin
pernic
žepnih rut
platna

Švicarska vezanina.

Ferilo za gospode se izdeluje po meri.

Hišo

z nekoliko zemljišča v bližini Ljubljane se kupi ali vzame v najem. Naslov: J. Ž. Domžale 50 poštne-ležeče.

Odda se dobro znana

GOSTILNA

z vsem gospodarskim poslopjem in vrtom v Blazaviku 55. Natančnejša pojasnila daje gostilna Kregar, Štefanja vas 39. 563

Kdor ima naprodaj

LES

kostanjev (domači ali divji), orehov ali češnje, naj stavi v lastnem interesu pisarne ponudbo z navedbo količine na: Iv. SUHADOLNIK, Zg. Garmeljne 37 pri Ljubljani. 534

Revizija žrebanj

pod jamstvom za vse srečke od njih početka kakor tudi za poznejšo zasnovo. Pristojbina K 1.— pri banki S. FISCHER, Dunaj, IX. 286 Währingerstr. 41.

2 vajenca

za kovaško obrt se sprejmeta v trajno delo pri Jož. Kunstler-ju kov. mojstru Lepi pot 3. Ljubljana. Prednost imajo taki, ki so se že nekaj časa učili te stroke. 535

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lenčku z jamstvenim pismom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) L., poštni predal 12/82 Ogrsko

Ria-Balsam.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Naprodaj je

HIŠA

z dobro vpeljano trgovino blizu železnice in cerkve. Vsa pojasnila se dobe poste restante Mokronog št. 150. Nakup hiše je zelo ugoden.

Sprejme se spretna

blagajničarka

za veletrgovino R. Miklauc v Ljubljani. Zahteva se polna zmožnost obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, zanesljiva v računstvu in lepe pisave. Na začetnice se ne reflektira. 576

Najnižje cene Največji izbor

Skrbno izdelovane

Preobleke Popravila.

L. Mikosch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mostni trg 15.

Službo želi menjati

KUHARICA

srednje starosti, poštena in spretna, ter v vseh strokah gospodinjstva dobro izveščana, zmožna samostojnega večjega gospodinjstva. Gre najraje k ugledni krščanski hiši v mestu ali tudi na deželo. Nastop od srede marca naprej. Ponudbe pod „Stalnost“ 541 na upravo Slovenca.

Vsakovrstne

39

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu FR. CERAR, tovarna slamnikov v Stobu pošta Domžale pri Ljubljani.

Krojaškega pomočnika

sprejemem takoj.

Naslov pove uprava lista pod št. 544.

Dobro idoča

restavracija

v Toplicah na Dolenjskem s 3 lokali, 6 tujskimi sobami, z vso opremo in pritlikinami, zelenjavnim vrtom, kletjo, ledenico in hlevom, se radi vpoklica k vojakom takoj odda v najem. Več se polze Ljubljana, Stari trg 24/I levo.

Kupim po visoki ceni okrogel

kostanjev orehov jesenov

les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va gonov) je poslati tvrdki:

J. Pogačnik, Ljubljana

Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Na ponudbe brez cene se ne ozira.



Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana, Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4

Popravila točno in ceno.

10 brejih



se takoj proda. Kupci naj se zglasijo pri »Vnovčevalnici za živino v Ljubljani«, Dunajska cesta 29.

MATTONIS

JEDINSTVEN U SVOJOJ ANALITIČNOJ KAKVOČI

NAJBOLJE ODVAJNA NAJSIGURNIJE POROČNO PIČE

GISSHÜBLER

ČIST PRIRODNI ALKALIČNI

KISELI IZVOR

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Julius Elbert.

Novo izšlo! Novo izšlo!

Sloviti

543

Favorit-modni album

za pomlad in poletje 1916 in

FAVORIT-

mladinski album in album za perilo

kakor tudi vsi novi kroji so v zalogi pri tvrdki

M. Ranth,

Ljubljana, Marijin trg.

Glavno zastopstvo za Favorit za Kranjsko.

Favorit modni album. cena 1 krono, po pošti K 1'10. Favorit-mladinski (perilo) album, cena K 1', po pošti kron 1'10.



Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Ovančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočevar, lekarna, Vrhnika; J. Koschir (Pri Orlu), Kamnik. 43

5 vinarjev

stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsegajoč bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo rabo in darila; cenik se pošlje vsakomu zastonj in poštne prosto.

Prva tovarna ur JAN. KONRAD c. in kr. dvorni založnik, Brux št. 1223 (Češko)

Pristne nikeln. žepne ure po 4-20 K, 5.— K. V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln. budika 2-90 K, ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9.— K. Pošilja se po povzetju. — Neugajajoče se za 1278 menja ali denar nazaj.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila: surovi sladkor v vrečah po 100 kg à K 48.—.

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84.— in zmlete à K 87.— za 100 kg brez vreč.

Sezamove tropine po K 84.— brez vreč.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg à K 53.— za 100 kg brez vreč.

Krvno kladjo, drobno in debelozrnato v vrečah po 50 kg po 48.— za 100 kg, (vreča vsteta).

Tudi konopljene in raprove tropine dobi v kratkem!

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena za jaro pšenico, ječmen, rž, oves, ajdo, fižol, semenski krompir, domačo in nemško deteljo, graščico in druga travna semena.

Vinogradniki! Gospodarska zveza je ravnokar dobila modro galico. Kdor jo želi dobiti, naj se požuri z naročilom. Razpošilja jo v originalnih sodih po ca. 200 kg.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze kajnite, kaljevo sol, 8% kaljev, 18-20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10.— à 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franco naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13-20 K à 100 kg z vrečo vred. Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Volno

za snežne čepice, nogavice, žilogrelce i t. d.

priporoča

TONI JAGER,

LJUBLJANA, Židovska ul. 5.

Za odjemalce na debelo!

Oferiram po najnižjih cenah od skladišča v Welsu brezobvezno proti takojšnjemu plačilu ozfr. takoj po prejemu računa brez odbitka

zelo fine velike rumene limone 300 kom. v zaboju	22 K
fine " " " " " "	21 "
sekunde " " " " " "	20 "
zelo fine pristne Mürzia kitajske pomeranče 300 " " " "	36 "
fine " " " " " "	34 "
" " " " " "	28 "

Najceneje lahko postrezem pri potrebnostih kakor so: rozine, sultanine, suho grozdje, sardine v olju itd.

Paul Ruppe

Wels, Zg. Avstrija ustanovljeno l. 1847.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173,490,838.—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48,732,022.76

V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432,232.66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Izvanredno lepo

POSESTVO

z nad 100 oralov gozda, njiv, travnikov in pašnikov, arondirano, pri državni cesti, v ravnini, 2 uri od Celovca, pol ure od železnice, z dobro idočo gostilno, velikimi poslopji, se proda pod ugodnimi pogoji. Vprašanja na I. Božič pošta Grabštanj Koroško. 512

== Semenska trgovina na drobno in debelo ==

Al. Korsika

Bleiweisova cesta ali Vrtača šte. 3 v Ljubljani

naznanja slav. p. n. občinstvu, da je moj Cenik za leto 1916 izšel in se dobi brezplačno, ter priporoča najboljša poljska, zelenjadna in cvetlična semena.

522

Z odličnim spoštovanjem

Al. Korsika.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.

Ceniki franko. 553 Ceniki iranko.

Prodaj

100 hl finega jabolčnika

50 hl dobrega biser

po zmerni ceni. Istotam se proda

nov gramofon

Kupim pa vsako množino zdrave

repe

za kisanje po najvišji ceni. KAROL GREGORIČ, Ljubljana, Wolfova ulica 12/14.

Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo izdelanih oblek za

moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbira

površnih jopic

za dame in deklice.

„Pri Škofu“.

Pred Škofijo št. 3, Lingarjeva in Medarska ulica.

Podružnica tvrdke R. MIKLAUC.

PREMOGnajboljše kakovosti
po dnevnih cenah
na vagone ali vozove.**F. & A. UHER**

Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 4. —

Marija Tičar
Ljubljana

Sv. Petra cesta 26

Selenburgova ulica 1
nasproti kazinePrva specialna trgovina
umetniških, vojnih
pokrajinskih in drugih
razglednic.Priznana največja izbira na
drobno in debelo.

Krasni albumi za umetniške razglednice pravkar došli.

875

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina
pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice,
snežne kučme, rokavice, žilogreje, sviterje, pletene srajce in
spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.**Perilo za dame in gospode** iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.**Perilo za dečke, deklice in dojenčke.**

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

1826

št. 320 2.

Razglas.V smislu razpisa c. kr. deželne vlade z dne 23. februarja 1916, št. 7307, se
bo dne 6. in 7. marca 1916 vršil popis goveje živine in prašičev za mesto
Ljubljana, in sicer oba dneva od 8. dopoldne do 2. popoldne.Komisija za pravo mesto bo poslovala v mesni posodovalnici, na
Barju in o Sodojni Siki pa se bo popisovalo od hiše do hiše.Lastniki goveje živine in prašičev se torej pozivljajo, da pridejo navedena
dneva popisat svojo živino oziroma svoje prašiče na označeno mesto.Kdor bi napačne podatke navedel ali pa kaj zamolčal, bo v smislu ob-
stojećih predpisov kaznovan.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. februarja 1916.

Jaz Ana Csillags svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejkami lasmi, ki sem jih dobila po
14 mesečni rabi pomade, ki sem jo znašla sama. To je edino sredstvo proti
izpadanju las za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških
krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi nar-
avni blesk in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do naj-
višje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštним povzetjem ali denar
naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Blagor. gospa Ana Csillag, Dunaj.
Prosim če mogoče mi poslati z obrat. pošto
1 lonček izvrstne in pristne pomade za lase.
Spoštovanjem dr. Karl v. Seiner, Gradec,
Richard Wagnerasse 8.Tvrda Ana Csillag, Dunaj.
Vaše blagorodje: Prosim pošljite mi lonček
pomade za rast las. Pomada je res izborna
in se jo lahko vsakemu priporoča.
Spoštovanjem Mina Rob. c, komornica ba-
ronice Vassilko. Berchometh a. S.Blagor. gospa Ana Csillag, Dunaj.
Prosim pošljite mi velik lonček Vaše iz-
vrstne pomade po povzetju.
Spoštovanjem Fani Denk. gostiln. hčer,
Kienstock p. Rossatz.Blag gospa Ana Csillag!
Prosim naj se mi pošlje po povzetju škat-
ljica Vaše čudovito učinkujoče pomade.
Spoštovanjem Dr. A. Zepold, zdravnik
Ersdorf, Slezija.Blag. Ana Csillag, Dunaj.
Kot priporočanec Vaše izvrstne pomade
prosi za obratno vposlatv 2 velikih lončkov.
Spoštovanjem M. U. Dr. Rih. Fuchs, želez.
zdravnik. Bleistadt.Ana Csillag, Dunaj.
Prosim pošljite mi 2 lončka Vaše pomade,
katere se zelo dobro obnese.
Grofica Bolcer Palfy, Tisza-Kürt.

Kateri šivalni stroji so najboljši?

Samo „Gritzner“ in „Afrana“.

Edina tovarniška zaloga šivalnih strojev

: Jos. Petelinc, Ljubljana :

sv. Petra nasip 7, blizu frančiškanskega mosta, levo za vodo, 3. hiša.

Naprodaj je

parna žaga in opekarna

v Podcerkvi, občina Staritrug pri Rakeku pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje

„Kmetijska hranilnica in posojilnica“
v Staremtrgu pri Rakeku.**V.c.kr. avstr. razredna loterija**

4. razred

Pri naši poslovnici kupijene srečke so zadele:

4. razred

Cena
srečke:**K 300.000 glavni dobitok**

Št. 10.202, izžreban 16. okt. 1915, IV. lot.

K 30.000 št. 68.435

K 10.000 št. 7.788, 130.169

K 5.000 št. 68.425

mnogo dobitkov po K 2000, 1000, 800,
400 in veliko število dobitkov po K 200.

Izplačali smo

na dobitkih za K 911.280.

Prihodnje žrebanje bo
14. in 16. marca 1916.Izžrebalo se bo 2750 dobitkov v skupnem
znesku K 919.400.

Srečke prodaja:

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani,

kot poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije

in njene podružnice

v Celju, Celovcu, Trstu in Splitu.

Cene za igralce 3. razreda:

 $\frac{1}{1}$
K 40.— $\frac{1}{2}$
K 20.— $\frac{1}{4}$
K 10.— $\frac{1}{8}$
K 5.—

4. razred

Dobitki plačljivi takoj in brez odbitka.

Igralni načrt in vsa pojasnila brezplačno.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata EberlTrgovina oljnatih barv,
laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.Oljnate barve, najboljše
vrste fačadne barve,
vremensko neizpremen-
ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmeteOlje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

HERBABNY-jev podfosforato kisli

apneno - železni sirup

Ta je že 46 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prsi sirup. Odstranjuje sluz, pomiljuje kašelj in vzbuja apetit. Pospešuje prebavo in reditev in je izborna sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih. Cena steklenici K 2-30, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje

in glavna razpošiljatev:

Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.)

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikoveu in Volšperku.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Pristno samo z zrakom
vse navodene zdravila.

Razpošilja se vsak dan.

HERBABNY-jev močnejši

2264

Sarsaparilla-sirup

že 44 let vpeljan in najbolj priporočen. Izvratno lagodno-delujoče odvajalno sredstvo, izvrstno sredstvo proti saprtju, haemoroidi in nabiranju maščobe. Pospešuje prebavo in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNA J, VII./1.

Kaiserstrasse Nr. 73-75.

Ivan Gričar

Šelenburgova ulica 3

Zaloga

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke.

6. marca

6. marca

Otvoritev

konfekcijske trgovine

Ivan Gričar

Šelenburgova ulica 3

560

Izboru se je obneslo za vajake v vajaki in
sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, infuznem,
prsi, vratni in bolesti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capitel
compos.Nadomestilo
za Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 50, 1.40, 2.—

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
Praga, I., Elizabetina cesta 6.

Dnevno razpošiljanje.

Pozor! Blago Pozor!

se vsaki dan podražuje!

Kat. Widmayer
pri „Solncu“
za vočo.

100 litrov zdrave domače pijače,



osvežujoče, dobre in sejo gaseče si lahko
vsak sam priredi z malimi stroški. V za-
logi so snovi za ananas, jabolčnik, gre-
nadin, malinovec, poprova meta, mu-
škatelec, pomerančnik, dišeča perla,
viknjevec. Ta pijača se lahko poleti za-
viva hladna, posimi pa vroča mesto ru-
ma in aganja. Skaziti se ne more. Snovi
z natančnim navodilom stanejo K 5-50
franko po povzetju. Na 3 takih porcij do-
dam eno povrhu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice itd.
neprocenljive vrednosti, ker delavce ta pijača osveži in
ne opijani, valed česar ne izgube nič na svoji dolaznosti
Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 643, Morava.
2599

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na stekloAugusta Agnola
LjubljanaDunajska cesta šte. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakovrstnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za steklarstvo v figuralni in
navadni ornamentiki, stavbno
ter portalno steklarstvo —
Zaloga steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Nariši in proračuni na
zahtevo zastoj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago.

74

Zobni atelje: Leopold Weihs,

hotel pri „Maliču“ Šelenburgova ulica sprejema zopet
vsak dan od pol 2. pop. do 7. ure zvečer.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 17, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hlisa)

se priporoča prečistiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale,
obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, pri-
prosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. —
Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja
samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno
delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno
prevzame.

13

Tovarna Čevljev Tržič, Gorenjsko

PETER KOZINA & CO

Breg. LJUBLJANA

nasproti
sv. Jakoba Mostu.PRODAJA NA
ODBELO IN OROBNOZAHTEVAJTE
CENIKE!Prekupcem
priporoča se
izbira in nakup
na zalogi —Moderne oblike!
Solidni izdelki!